

**ISIEN TUEN- JA TIEDONTARPEET ISYYDESTÄ,
ODOTUSAJASTA JA SYNNYTYKSESTÄ
- perhevalmennus isyyteen kasvun tukena**

Arja Puputti-Rantsi
PRO GRADU -TUTKIELMA
Hoitotiede
Turun yliopisto
Hoitotieteen laitos
Lokakuu 2009

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TIEDONHAKU	3
3 KIRJALLISUUSKATSAUS	5
3.1 Isyys ja isyyden kehittyminen	5
3.1.1 Isyystutkimus	5
3.1.2 Isyyden kehittyminen	7
3.1.3 Isien kokemukset raskaudesta	8
3.1.4 Isien kokemukset synnytyksestä	9
3.1.5 Isyyden kehittyminen lapsen syntymän jälkeen	9
3.1.6 Isäksi tulemisen vaiheet ja isänä olemisen tyytit	10
3.2 Isien tuen- ja tiedontarpeet	12
3.2.1 Isien tuen- ja tiedontarpeiden tutkimus	12
3.2.2 Isien tuentarpeet ja terveydenhuoltopalveluiden tuki	13
3.2.3 Isien tiedontarpeet ja terveydenhuoltopalveluiden tuki	15
3.3 Perhevalmennus	17
3.3.1 Perhevalmennustutkimus	17
3.3.2 Perhevalmennuksen merkitys	18
3.2.3 Perhevalmennuksen sisältö	19
3.2.4 Perhevalmennuksen menetelmät	20
4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT	22
5 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTUS	23
5.1 Tutkimusmenetelmä	23
5.2 Aineiston keruumenetelmät ja aineistokeruu	23
5.3 Aineiston analyysi	24
6 TUTKIMUSTULOKSET	26
6.1 Isien tuen- ja tiedontarpeet	26
6.1.1 Tuen- ja tiedontarve isyyden muodostumisesta	26
6.1.2 Tuen- ja tiedontarve perheen muodostumisesta	29
6.1.3 Tuen- ja tiedontarve vastuullisesta vanhemmuudesta	30
6.2 Perhevalmennusteemat	33
6.3. Yhteneväisyydet ja eroavaisuudet isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä	36
6.3.1 Yhteneväisyydet isien tuen- ja tiedontarpeissa ja perhevalmennusteemoissa	36
6.3.2 Eroavaisuudet isien tuen- ja tiedontarpeissa ja perhevalmennusteemoissa	39

7 POHDINTA	41
7.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset	41
7.1.1 Tulosten tarkastelu	41
7.1.2 Johtopäätökset	45
7.2 Tutkimuksen luotettavuus	46
7.3 Tutkimuseettiset kysymykset	48
7.4 Tulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset	49

LÄHTEET	51
---------	----

LIITTEET

Liite 1.	Taulukko lähteenä käytetyistä tutkimuksista
Liite 2.	Isien keskustelujen sisällönanalyysi
Liite 3.	Perhevalmennusrunkojen sisällönanalyysi
Liite 4.	Isien keskustelujen ja perhevalmennusteemojen yhteneväisyydet

KUVIOT

Kuvio 1.	Tuen- ja tiedontarve isyyden muodostumisesta
Kuvio 2.	Tuen- ja tiedontarve perheen muodostumisesta
Kuvio 3.	Tuen- ja tiedontarve vastuullisesta vanhemmuudesta
Kuvio 4.	Isien tuen- ja tiedontarpeet
Kuvio 5.	Isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen yhteneväisyydet
Kuvio 6.	Isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen eroavaisuudet

TAULUKOT

Taulukko 1.	Tiedonhaun kuvaus
Taulukko 2.	Isyyteen liittyviä suomalaisia hoitotieteellisiä tutkimuksia
Taulukko 3.	Isyyteen liittyviä ulkomaisia hoitotieteellisiä tutkimuksia
Taulukko 4.	Isien tuen- ja tiedontarpeisiin liittyviä tutkimuksia
Taulukko 5.	Perhevalmennukseen liittyvät tutkimukset
Taulukko 6.	Perhevalmennusrunkojen teemojen maininnat kategorioittain ja alakategorioittain jaoteltuna

1 JOHDANTO

Elämme yhteiskunnassa, jossa yksilöllisyys korostuu, molemmat vanhemmat käyvät ansiotyössä ja ovat koulutettuja. Perheen ja vanhempien tehtävät ovat monimutkaistuneet ja yhteiskunnan vastuu on lisääntynyt kasvatusta ja hoivatyössä. (Mesiäislehto-Soukka 2005; Korhonen 1999.) Äitisuhdetta on pidetty viime vuosiin asti lapsen ratkaisevimpana ihmissuhteena. Nykyinen perhetietous kuitenkin korostaa kolmiosuhdetta isän, äidin ja lapsen välillä. (Viljamaa 2003.) Isän rooli kasvattajana on muuttumassa, eikä lasten kasvatusta enää pidetä äidin tehtävänä isän jäädessä ulkopuoliseksi ja etäiseksi (Huttunen 2001; 1994). Teollistuneissa maissa isät osallistuvat yhä enemmän pienen lapsen hoitamiseen (Viljamaa 2003; Bornstein 1995). Isänä oleminen ja isän osallistuminen kodin- ja lastenhoitoon sekä lapsen odotukseen ja synnytykseen ovat yhteydessä yhteiskunnassa vallalla olevaan kulttuuriin (Kaila-Behm 1997; Vehviläinen-Julkunen 1995). Isyyden keskeinen yksilöllinen kehitystehtävä, joka on tullut ilmi suomalaisissa vanhemmuuden tutkimuksissa, on luopuminen pojan roolista ja siirtyminen isän rooliin. Isät luovat suhdetta odotusaikana syntyvään lapseen ja orientoituvat uuteen tilanteeseen. Miehen siirtymävaihe isyyteen voidaan katsoa alkavaksi hänen elämänsä aikana puolison raskauden toteutumisesta. Siirtymävaiheen aikana mies tekee päätöksiä, joiden avulla hän sopeutuu tulevaan vanhemmuuteensa. (Viljamaa 2003; Karila 1989.)

Aikaisemmissa tutkimuksissa vanhemmuuden kokemuksellinen tieto on tavallisesti naisnäkökulmasta ja tutkimustietoa isien kokemuksista on rajoitetusti (Halle ym. 2008). Vanhemmuuteen vaikuttavat monet tekijät, kuten työ, koulutus, sosiaalinen tuki ja yksilölliset ominaisuudet, ja nämä muuttajat on huomioitava neuvolapalvelututkimuksissa. Tutkimusten mukaan äitiys ja isyys ovat erilaisia ilmiöitä. Äitien ja isien vanhemmuuskokemukset ovat erilaisia ja siten voidaan olettaa, että he odottavat neuvolalta erilaisia asioita. Äitien ja isien mielipiteitä on selvitettävä neuvolatutkimuksissa erikseen. (Viljamaa 2003; Kaila-Behm 1997.) Isyys näyttää nousevan esille tulevaisuuden teemana neuvolatyössä ja sen perusteella voidaan sanoa, ettei neuvolan arjessa vielä 2000-luvullakaan ole isyyttä huomioitu riittävästi. (Viljamaa 2003.)

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata isien tuen- ja tiedontarpeita isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä internetin keskustelupalstoilta. Lisäksi tarkoituksena on kuvata perhevalmennuksessa käsiteltäviä teemoja ja kuvata yhteneväisyyksiä keskusteluissa ilmenevien isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä. Sanakirjamääritelmässä tieto käsitetään tietämiseksi, jostakin asiasta selvillä olemiseksi, tosiasioiden tuntemiseksi, tietoisuudeksi tai tosiasioihin perustuvaksi käsitykseksi. Tuki on jotakin, joka antaa turvaa, pitää yllä, edistää, auttaa ja kannustaa. Tuki määritetään myös johonkin asiaan, väitteeseen tai teoriaan luotettavuutta, uskottavuutta, todennäköisyyttä lisääväksi seikaksi eli lisäperusteeksi, vahvistukseksi tai varmistukseksi. Tarve määritetään fyysiseksi tai henkiseksi tilaksi, jossa koetaan tietoisesti tai tiedostamatta jonkin välttämättömän, tarpeellisen, halutun tai toivotun asian puutetta. (Kielitoimisto 2009.) Tässä tutkimuksessa tuentarpeella tarkoitetaan sitä haluttua toimintaa, joka auttaa, edistää ja kannustaa isäksi tulemistä ja siihen liittyvää isäksi kasvua. Tiedontarpeella tarkoitetaan tässä tutkimuksessa isäksi tulemiseen ja kasvamiseen liittyviä halutuista asioista selvillä olemista ja tosiasioiden tuntemiseksi.

2 TIEDONHAKU

Tässä tutkimuksessa etsittiin tietoa hoitotyön tutkimuksista, jotka käsittelivät isyyttä ja perhevalmennusta. Tiedonhaku tehtiin mahdollisimman kattavasti, koska isyyttä ei ole hoitotieteessä laajasti tutkittu. Tutkimuksista valittiin kaikki ne tutkimukset, joissa jollakin tavalla käsiteltiin isyyttä, isien tuen- tai tiedontarpeita tai perhevalmennusta. Lisäksi mukaan otettiin tutkimukset, jotka käsittelivät vanhemmuutta, synnytystä tai vauvan odotusta äitien ja isien kannalta. Tutkimuksista pois suljettiin aihealueet, jotka käsittelivät sairaan vastasyntyneen tai lapsen sairaalajaksoihin liittyviä tutkimuksia. Lisäksi huomioitiin kulttuuri, jossa tutkimukset on tehty.

Tiedonhaussa käytettiin tietokantoja Cochrane/Ovid, Cinahl/Ovid ja Pubmed/Medline. Käytetyt hakusanat, rajaukset, hakujen tulokset ja valinnat on kuvattu taulukossa 1. Hakusanojen muotoa ja rajoja muutettiin tietokantojen ominaisuuksien ja mahdollisuuksien mukaan. Päähakusanayhdistelmänä olivat *fatherhood* tai *father# and nursing* sekä *family education*. Medicissä haut suoritettiin asiasanahakuna *isyys* ja *perhevalmennus*. Tiedonhausta saatiin yhteensä 45 lähdettä.

Manuaalisessa tiedonhaussa etsittiin äitiyshuoltoa koskevia hoitotieteen tutkimuksia ja käytiin läpi Hoitotiede-lehtien, Tutkiva Hoitotyö -lehtien ja Sairaanhoidajalehtien kyseisiä tutkimuksia koskevat lähdeluettelot ja tutkimusten lähdeluettelot. Lisäksi käytettiin kirjastoja ja kirjastojen tietokantoja. Näistä saatiin yhteensä 44 lähdettä.

Taulukko 1: Tiedonhaun kuvaus

Hakulause 4.6.2009	Fatherhood Father# and nursing	Family education Parenting education
Cochrane	3	2
PubMed	688	141
Cinahl	241	21
Medic	26	2
Valitut	38	7
Valintakriteerit	<ul style="list-style-type: none"> - otsikko - tiivistelmä - alle 5-10 v. vanhat 	<ul style="list-style-type: none"> - otsikko - tiivistelmä - alle 15v. vanhat
Poissulkukriteerit	<ul style="list-style-type: none"> - sairaalajaksoihin liittyvät tutkimukset 	<ul style="list-style-type: none"> - muut kuin hoitotieteelliset ja isiä koskevat artikkelit

3 KIRJALLISUUSKATSAUS

3.1 Isyys ja isyyden kehittyminen

3.1.1 Isyystutkimus

Suomessa on isyyttä tutkittu eri tieteenaloilla, kuten yhteiskunta-, käyttäytymis- ja terveystieteissä sekä hoitotieteessä. Isiin ja isyyteen liittyvä tutkimustraditio on Suomessa lyhyt (STM 2008). Eri tieteenaloilla isyyttä tarkastellaan eri näkökulmasta. Yhteiskuntatieteissä on lähinnä keskitetty määrittämään isyyttä yhteiskunnallisena muutoksena (Korhonen 1999; Kauhanen 1998; Keurulainen 1998). Käyttäytymistieteissä on tutkittu isän merkitystä lapsen elämässä (Sinkkonen 1998), ja psykologia on suunnannut tutkimuksensa ensimmäistä lastaan odottavien vanhempien vanhemmuuteen kasvuun (Karila 1989), isänä olemiseen (Huttunen 2006; 2001; 1994) ja vanhemmuuden tukemisen, perhekeskeisyyden ja vertaistuen toteutumiseen neuvolassa (Viljamaa 2003). Terveystieteissä on kuvattu isyyttä ja äitiyttä lukiolaisten kertomana (Innanen 2001).

Isyyttä on tarkasteltu perinteisesti lainsäädännön kautta, kuten isyyslaki (700/1975), elatusturvalaki (671/1998) ja lastensuojelulaki (417/2007). Biologinen isyys määritetään lapsen perinnöllisellä suhteella. Juridinen isyys taas tuo miehelle oikeuksia ja velvollisuuksia. Sosiaalinen isyys on toimimista lapsen mieltämänä isänä eli usein henkilönä, joka asuu lapsen kanssa ja omalta osaltaan vastaa lapsen elatuksesta. Psykologinen isyys kuvataan tunnepohjaisena, kiintymykseen perustuvana ja kokonaisvaltaisena suhteena lapseen. (Mesiäislehto-Soukka 2005.) Isyyteen liittyvää hoitotieteellistä tutkimusta, kuten isän ja lapsen yhdessäolosta, isien kokemusten kuvaamisesta, isäksi tulemisesta ja sen tukemisesta, on Suomessa tehty vähän. (ks. taulukko 2). Hoitotieteellisessä tutkimuksessa isiä koskeva tieto on useissa tutkimuksissa saatu epäsuorasti äidiltä tai molempien osapuolten ollessa läsnä, ja usein tutkimuksissa on raportoitu samanaikaisesti sekä äitien ja isien tuottamaa tietoa (Mesiäislehto-Soukka 2005; Pelkonen ym. 2003).

Taulukko 2: Isyyteen liittyviä suomalaisia hoitotieteellisiä tutkimuksia

Tutkimuskohde	Tutkimukset
Isän ja lapsen yhdessäolo	Halme 2009
Isien kokemusten kuvaaminen	Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003; Vallimies-Patomäki 1998; Liukkonen & Vehviläinen-Julkunen 1997
Isäksi tuleminen ja sen tukeminen	Kaila-Behm & Vehviläinen-Julkunen 1999; Kaila-Behm 1997
Äitiysneuvolapalveluiden ja perhevalmennuksen kehittäminen	Vehviläinen-Julkunen 1996; Vehviläinen-Julkunen 1995; Vehviläinen-Julkunen ym. 1995; Vehviläinen-Julkunen & Saarikoski 1994; Vehviläinen-Julkunen ym. 1994; Vehviläinen-Julkunen & Teittinen 1993
Nuorten perheiden terveyskäyttäytyminen	Hyssälä 1992

Isiin kohdistuvia hoitotieteellisiä tutkimuksia on tehty ulkomailla esimerkiksi isien tyytyväisyydestä synnytyksen jälkeiseen hoitoon, ensikertaa olevien isien kokemuksista, isien kokemuksista äitiyshuollosta, isyydestä, synnytyksestä ja ultraäänitutkimuksesta, isyyden muutoksista lapsen syntymän ensi viikkoina, isyyden ja seksuaalisuuden näkemyksistä ja isän ja lapsen suhteesta (ks. taulukko 3).

Taulukko 3: Isyyteen liittyviä ulkomaisia hoitotieteellisiä tutkimuksia

Tutkimuskohde	Tutkimukset
Synnytyksen jälkeinen hoito	Hildingsson ym. 2009; Hildingsson 2007
Ensikertaa olevien isien kokemuksista	Fägerskiöld 2008; Pollock ym. 2005
Isien kokemukset äitiyshuollosta, isyydestä, synnytyksestä, ultraäänitutkimuksesta	Ny ym. 2008; Premberg ym. 2008; Sapountzi-Krepia ym. 2007; Enkelin ym. 2004; Goodman 2004
Isyyden muutokset ensi viikkoina	Winsome ym. 2004
Isyyden ja seksuaalisuuden näkemykset	Williamson ym. 2006
Isän ja lapsen suhde	Johnson 2008; Boehler ym. 2003; Harrison ym. 2001; 1999; Nakamura 2000; Chen & Lee 1998

3.1.2 Isyyden kehittyminen

Isyys kehittyy miehen omista kokemuksista. Mesiäislehto-Soukan (2005) tutkimuksessa tuli ilmi, että miesten isänä toimimiseen, lasten kasvatukseen ja läheisiin ihmissuhteisiin vaikuttavat hänen kokemuksensa lapsuudesta ja ydinperheestä. Isät kokivat merkittävänä mallin tai mallin puuttumisen omalta isältään. Odotusaikana miehen suhde omaan isään aktivoituu ja oman isyyden rakentuminen perustuu omalta isältä saatuun malliin (Sinkkonen 2003). Miehet kokivat isäksi tulemisen luonnolliseksi asiaksi ja elämän perustaksi. Isyyteen kasvamiseen vaikuttavia tekijöitä olivat lapsuuden koti, esimerkit kavereiden perheistä, koulutus, ammatti, kasvatukseen liittyvät arvot, miesten isyyden kokemukset ja lasten kasvatusta. Kaikki tutkimukseen osallistuneet miehet kokivat isyyden myönteisenä asiana. (Mesiäislehto-Soukka 2005.) Toisaalta verrattaessa odottavia miehiä ja miehiä, joiden vaimot eivät olleet raskaana, odottavat isät kokivat merkittävästi enemmän stressioireita (Tsai & Chen 1997). Aktiivinen isällinen osallistuminen loi kuitenkin positiivisia tunteita synnytykseen, vahvisti parisuhdetta ja edisti vanhemmuuden roolin kehittymistä isillä (Callister 1995). Miehen kehittyminen isäksi ja isyyden vastuullisuus oikeuttaa isiä luomaan isällisyyttä, olemaan läsnä lapsen elämässä, jakamaan taloudellista tukea ja vaikuttamaan lapsen kehitykseen yhdessä äidin kanssa (Borisenko 2007). Miehet kokivat isänä toimimisen ja lasten kasvatuksen tärkeiksi miehen perustehtäviksi. Isyys oli turvallisuuden luomista, henkistä kehittymistä miehille, itsetunnon vahvistumista ja uusi alkua. (Mesiäislehto-Soukka 2005.)

Isäksi tuleminen on tärkeä tapahtuma miehen elämässä (Callister 1995). Isille perheellisäys merkitsi kodin rakentamista ja rakentamista sekä henkisellä että konkreettisella tasolla. He rakensivat uutta taloa, peruskorjasivat tai tekivät uudelle lapselle oman huoneen (Mesiäislehto-Soukka 2005). Monet miehet muuttuivatkin perheellisäyksen tullessa aikaansaaviksi eli hankkivat asunnon, auton tai valmistuivat (Haukkamaa 2000). Perheellisäys toisaalta näkyi Mesiäislehto-Soukan (2005) tutkimuksessa harrastusten loppumisena, jonka yhteydessä miehet kävivät läpi erilaisia prosesseja.

3.1.3 Isien kokemukset raskaudesta

Miehet kokivat, että raskauden, synnytyksen ja uuden lapsen myötä alkoi uusi vaihe perheen elämässä (Mesiäislehto-Soukka 2005). Raskauden käsittäminen on tulosten mukaan sekä äidille että isälle pitkä prosessi. Käsittämisen prosessissa on käytävä läpi monia tunteita ja emotionaalisia muutoksia. (Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997.) Mesiäislehto-Soukan (2005) tutkimuksessa perheenlisäys alkoi useimmiten toivotusta raskaudesta ja raskaus koettiin elämän kohokohdaksi. Kaila-Behmin (1997) tutkimuksessa isät saattoivat kokea lapsen syntymänkin jälkeen epäuskoisia ja epätodellisia tunteita isyydestä, vaikka he saivat tiedon isyydestä puolisoiltaan tai neuvolasta odotuksen alussa. Raskauden olemassa olosta vakuuttuneeksi tulemista hidasti tai viivytti, jos raskautta oli odotettu pitkään. Toivottukin raskauden alku saattoi olla aluksi sokki. (Paavilainen 2003.) Isien tunteet raskaudesta olivat ristiriitaisia ja varsinkin raskauden alussa isien mielialat vaihtelivat (Kaila-Behm 1997; Soukka 1997; Donovan 1995). Raskausaikana isät elivät lapsen kanssa mielikuvissa ja elämää lapsen kanssa suunnitellaan jo ennen lapsen syntymää (Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997; Soukka 1997).

Isien kokemukset raskaudesta vaihtelivat sen mukaan, oliko kyseessä ensimmäinen vai useampi raskaus. Ensimmäisen raskauden aikana isät pyrkivät kontaktiin kohdussa olevan sikiön kanssa ja huomioivat vaimon raskautta enemmän kuin vaimon ollessa uudelleen synnyttäjänä. (Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003.) Toisaalta useat raskaudet koettiin perheeseen ja elämään kuuluvana normaalina tapahtumana ja arjen järjestelyt olivat tärkeämpiä kuin raskaudesta keskustelu (Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003). Äidit ja isät pyrkivät hallitsemaan elämäntilannettaan ulkoisissa asioissa (Paavilainen 2003). Työn hallitseva ote saattoi syrjäyttää mahdollisuudet ajatella odotusta (Paavilainen 2003), ja siten tulos vahvistaa käsitystä työ- ja perhearvojen välisestä kilpailutilanteesta (Korhonen 1999). Lisäksi isät olivat huolestuneita myös lapsen saamisen vaikutuksista perheen kokonaistilanteen muutoksiin, kuten talouteen ja työssäkäyntiin. Taloudellinen huolenpito on perinteisesti liitetty miesten tehtäviin, ja osa miehistä pitää sitä omana tehtävänä (Mesiäislehto-Soukka 2005; Kaila-Behm 1997). Paavilaisen (2003) tutkimuksessa myös naiset ottivat itselleen vastuun perheen taloudesta. Tulos kertoo tämän päivän suomalaisnaisten

aktiivisesta roolista työelämässä. Parisuhteen koettiin paranevan odotusaikana (Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997), vaikka seksuaalisuhteen miehet kokivat muuttuvan heille epätydyttäväksi (Paavilainen 2003).

3.1.4 Isien kokemukset synnytyksestä

Synnytyksen isät kokivat ainutkertaisena, ikimuistoisena ja unohtumattomana. Miehet odottivat synnytystä, ajatukset keskittyivät siihen ja siihen varauduttiin. Miehet kokivat myös pettymyksen tunteita, jos he eivät kysyneet olemaan mukana synnytyksessä. (Mesiäislehto-Soukka 2005.) Vallimies-Patomäen (1998) tutkimuksessa miehistä yli puolet (n=316) koki synnytyksen erittäin myönteisenä ja vain pieni osa kielteisenä. Synnytyksen odottamaansa helpompana koki joka viides mies ja harvempi odottamaansa vaikeampana. Miehet kokivat synnytyksen usein erilaisena kuin he olivat etukäteen kuvitelleet (Kaila-Behm 1997). Synnytyksessä mukanaolon merkitystä isyydelle tutkittavista (n=132) 52 % piti erittäin tärkeänä ja 23 % tärkeänä. Synnytyksessä isyys konkretisoitui ja sen merkitys kasvoi. Sitä pidettiin yhtenä elämän parhaista hetkistä, isän velvollisuutena sekä tärkeänä osana isänä olemista. (Liukkonen & Vehviläinen-Julkunen 1997.) Lisäksi synnytyksessä mukana olo lisäsi sitoutumista vanhemmuuteen ja paransi parisuhdetta (Mesiäislehto-Soukka 2005; Kaila-Behm 1997; Soukka 1997). Tulokset tuovat esiin toisen näkökulman isän synnytyksessä mukanaololle, kun verrataan tutkimuksiin, joissa on keskitetty lähinnä isän synnytyksessä mukanaolon hyötyyn äidin näkökulmasta (Melender 2002; Karila 1989).

3.1.5 Isyyden kehittyminen lapsen syntymän jälkeen

Isyyteen kasvua edisti lapsen syntymän jälkeen vauvan kasvun ja kehityksen seuraaminen, joka koettiin mielenkiintoisena (Mesiäislehto-Soukka 2005). Toisaalta Kaila-Behmin (1997) tutkimuksessa esikoisen hoitoon totutteluvaihe koettiin raskaana vaiheena. Isille stressiä synnytyksen jälkeisenä aikana aiheuttivat ajanpuute vastuisiin nähden, taloudelliset kysymykset ja huoli lapsen sekä muiden perheen jäsenten terveydestä (Pollock ym. 2005). Isät kokivat tärkeänä osana isyyttä vauvan perusluottamuksen kehittymisen, he halusivat hoitaa ja nauttia

vauvasta kuten äiditkin (Mesiäislehto-Soukka 2005) ja kokivat, että isän ja lapsen välinen suhde parani, jos he saivat viettää aikaa lapsen kanssa kahden (Premberg ym. 2008). Tulos vastaa Sinkkosen (2003) tutkimuksen tulosta, jonka mukaan isät työstivät isäsuhdetta vauvaan ensimmäisestä päivästä lähtien ja isäsuhteella oli oma ainutlaatuinen merkitys lapselle ja hänen kasvulleen ja kehitykselleen.

Lapsen saaminen oli hienompi kokemus, mitä isät osasivat odottaa, ja lapsen myötä isät jättivät poikamieselämän ja muuttuivat vastuullisimmiksi (Fägerskiöld 2008; Winsome ym. 2004). Isyyden myötä lisääntynyt vastuu ja työmäärä merkitsivät oman ajan vähenemistä, kaverisuhteiden ja harrastusten muutoksia sekä yöheräilyjä (Mesiäislehto-Soukka 2005; Winsome ym. 2004), seksuaalisuhteen muutoksia ja sen vaikutusta parisuhteeseen (Halme 2009; Williamson ym. 2006) sekä puolison kanssa vietetyn ajan oleellista vähenemistä (Kaila-Behm 1997). Halmeen (2009) tutkimuksessa leikki-ikäisten isät kokivat puutteita vanhemmuustaidoissaan ja lapsen tunteiden ja tarpeiden tulkintakyvyssään. Toisaalta Prembergin ym. (2008) tutkimuksessa isät asettivat lapsen elämänsä keskeiseksi tekijäksi ilman, että heidän olisi tarvinnut luopua omasta persoonallisuudestaan. Lapsi toi isien elämään lämpöä ja iloa ja kokivat parisuhteen syvenevän (Fägerskiöld 2008; Premberg ym. 2008). Miehet pitävät isyydessä tärkeänä lapsen kasvattamista kunnialliseksi ja oikeudenmukaiseksi. Isyyden haasteena koettiin lasten kasvatuksen ja työn yhteensovittaminen, joka vaati järjestelyjä ja kasvatti miehiä. Työllä miehet kokivat olevan kuitenkin tärkeän merkityksen itselleen ja perheen hyvinvoinnille. (Mesiäislehto-Soukka 2005; Winsome ym. 2004.) Lapsen sukupuoli ei ollut miehille tärkeä, vaan tärkeämpää oli saada lapsi silloin, kun sitä odotti (Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003).

3.1.6 Isäksi tulemisen vaiheet ja isänä olemisen tyypit

Isäksi tulemistä käsittelevässä Kaila-Behmin (1997) tutkimuksessa muodostui viisi isäksi tulemistä ja isän saamaa tukea kuvaavaa kategoriaa: esikoisen syntymä ja kehityksen kulku, isäksi työskentely, isäksi työskentelyn onnistuminen, isänä olemisen tapa ja tuki isäksi työskentelylle. Esikoisen syntymän ja kehityksen kulku oli edellytyksenä isäksi työskentelylle. Esikoisen syntymää voidaan pitää eräänlaisena miehisyyden näyttönä. Isäksi työskentely alkoi raskauden alusta

lähtien. Isät työstivät esikoistaan todeksi, konkreettiseksi, ajankohtaiseksi ja tutuksi. Paavilaisen (2003) tutkimuksessa isien isyyden muodostumisen alkuvaiheet ovat samansuuntaiset.

Kaila-Behm (1997) nimesi tutkimuksessaan kolmetoista vaihetta, jotka kuvasivat esikoisen isäksi työskentelyä ja tämän prosessin onnistumista. Vaiheet olivat ajatusvaihe, esikoisen suunnitteluvaihe, raskauden odotusvaihe, raskauden varmistumisvaihe, esikoisen odotuksen ei-todellinen vaihe, esikoisen odotuksen seesteinen vaihe, kiihtyvä esikoisen syntymään valmistautumisvaihe, kiihkeä esikoisen syntymän odotusvaihe, kiihkeä esikoisen syntymän odotusvaihe (avautumisvaihe synnytyksessä), lapsen syntymävaihe (puolisolla ponnistusvaihe), esikoiseen tutustumisvaihe, esikoisen hoitoon totutteluvaihe, esikoisperheen arkipäivän elämään tottumisvaihe sekä esikoisperheen tulevaisuuteen suuntautumisvaihe. Donovan (1995) sai tuloksiksi miesten kokemuksista samankaltaisia teoreettisia luokkia: ambivalenttinen alkuraskauden vaihe, ei-todellinen suhde lapseen, kuinka olla isä, selviytyminen muuttuvasta roolista ja elämäntavasta ja ristiriitainen suhde puolisoon. Raskauden ensimmäisellä puoliskolla vauva ei tunnu todelta ja miehet kokevat myös menettävänsä aikaisemman roolinsa ja elämäntapansa muutoksessa. Paavilainen (2003) taas nimeää isäksi tulemisen ja isän kiinnittymisen raskauteen eri käsitteiksi. Isäksi tulemisessa päähuomio on isän suhteessa tulevaan lapseen, mutta raskauteen kiinnittyminen liittyy omiin prosesseihin, kumppaniin ja tietoisuuteen lapsen tulosta. Isät muodostivat suhdetta tulevaan lapseen ennen syntymää koskettelemalla vauvaa vatsan peitteiden läpi, ja lapsen tulemistä todeksi määrittivät varusteet ja tavarat, jotka symbolisoivat tulevaa vauvaa mielikuvissa. (Paavilainen 2003.)

Goodman (2004) esitti vastasyntyneen osallistuvan isyyden kokemuksia kuvaavia luokkia neljä eli vastasyntyneen emotionaalisiin odotuksiin ja tarkoitukseen sitoutuminen, todellisuuden kohtaaminen, työskentely osallistuvan isyyden roolin luomiseksi ja palkinnon saaminen, kuten vastasyntyneen hymy. Kaila-Behmin (1997) tutkimuksessa erottui neljä isätyyppiä. Sivustaseuraaja isä, jolla ei ollut valmiuksia vastuunottoon. Tukihenkilöisä oli valmis ottamaan vastuuta ja toimimaan äidin avustajana ja tukijana. Kumppani-isä oli valmis ja kypsä sekä isäksi että vastuunottoon ja perheenpääisää kiinnostivat päätöksenteko ja erityisesti

vastuunotto perheen elättämisestä. (ks. Kaila-Behm & Vehviläinen-Julkunen 1999.) Myös Huttunen (2001) on esittänyt isänä olemisesta vastaavia isätyyppejä: poissaoleva, perinteinen, avustava ja uusi isä, joka on aidosti kiinnostunut lapsen hyvinvoinnista.

3.2 Isien tuen- ja tiedontarpeet

3.2.1 Isien tuen- ja tiedontarpeiden tutkimus

Isät tuentarpeita neuvolapalveluiden yhteydessä ryhdyttiin tutkimaan 1990-luvulla, kun isät alkoivat kuulua merkittävämmiin neuvolan asiakaskuntaan (STM 2008a, Pelkonen & Löthman-Kilpeläinen 2000). Isien tuen- ja tiedontarpeita äitiyshuollossa on Suomessa tutkittu osana laajempia tutkimuksia. Ulkomaisissa tutkimuksissa on keskitetty isien tukemiseen liittyvien menetelmien ja interventioiden tutkimiseen. Perheen ja vanhemmuuden tukemisesta löytyy paljon tutkimuksia. (Ks. taulukko 4.) Lisäksi on tehty tutkimuksia, joissa on arvioitu isän tuen merkitystä imetyksen tukemiseen (ks. taulukko 4), ja tutkimuksia, joissa miesten antaman tuki naisella odotusaikana ja synnytyksen jälkeen on todettu merkittäväksi (Melender 2002; Ahonen 2001; Bondas 2000; Tarkka 1996).

Sosiaali- ja terveysministeriö on linjauksissaan ottanut kantaa isien ja isyyden tukemiseen. Neuvolan tärkeimmäksi tehtäväksi on nimetty vanhempien tukeminen lasten hoidossa ja kasvatuksessa. (Lastensuojelulaki 2007; STM 2006a; 2004.) Isätoimikunta (STM 1999) totesi, että isän roolin liittyvät kysymykset ovat neuvolatoiminnassa jääneet taka-alalle, vaikka isällä on merkittävä rooli naisten ja lasten terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä. Vuosina 2005-2007 toteutettiin Perhe-hanke, jonka yhtenä tavoitteena oli vahvistaa vanhemmuutta, parisuhdetta ja kehittää isien tukemista moniammatillisena työnä (STM 2008a; 2008b). Lisäksi julkaistiin opas Isä neuvolassa (2001), jossa annettiin käytännönläheisiä neuvoja ammattihenkilöstölle isien kohtaamiseen vastaanotolla ja perhevalmennuksen isäryhmissä. Vanhemmuuden ja parisuhteen tukemista sekä isien aktiivista huomioon ottamista ja vanhempainryhmien perustamista vertaistuen saamiseksi painotettiin terveyden edistämisen laatusuosituksessa (STM 2006b) ja näin ollen neuvolatoiminnan yhtenä laatukriteerinä voidaan pitää isien tukemista (STM 2008a).

Taulukko 4: Isien tuen- ja tiedontarpeisiin liittyviä tutkimuksia

Tutkimuskohde	Tutkimukset
Isien kokemusten kuvaaminen	Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003
Isien tukemisen menetelmät ja interventiot	Benzies ym. 2008; Waterston & Welsh 2006; Fägerskiöld 2006; Myburgh ym. 2001; Waldenstrom 1999
Isien tuen merkitys imetykseen	Smith ym. 2006; Pisacane ym. 2005; Wolfberg ym.2004
Perheen ja vanhemmuuden tukeminen, perhekeskeisyys, vanhemmuuden kokemukset; vertaistuki, perhedynamiikka	Häggman-Laitila & Pietilä 2009; Häggman-Laitila & Pietilä 2007; Whittaker & Cooley 2006; Nyström & Öhrling 2004; Viljamaa 2003; Häggman-Laitila ym. 2001; Hakulinen 1998
Isäksi tuleminen ja sen tukeminen	Halley ym. 2008; Kaila-Behm & Vehviläinen-Julkunen 1999; Kaila-Behm 1997
Äitiysneuvolapalveluiden ja perhevalmennuksen kehittäminen	Vehviläinen-Julkunen 1996; Vehviläinen-Julkunen 1995; Vehviläinen-Julkunen ym. 1995; Vehviläinen-Julkunen & Saarikoski 1994; Vehviläinen-Julkunen ym. 1994; Vehviläinen-Julkunen & Teittinen 1993
Nuorten perheiden terveystyöskäytäytymisen	Hyssälä 1992

3.2.2 Isien tuentarpeet ja terveydenhuoltopalveluiden tuki

Äitiyshuollon palveluiden antaman tuen on todettu edistävän isäksi kasvua, jos tuki lähti isän tarpeista. Jos tuki ei lähtenyt isän tarpeista, koki hän jäävänsä syrjään äitiyshuollon palveluista tai sitten hän koki, ettei tarvitse niitä lainkaan. (Mesiäislehto-Soukka 2005.) Tietojen saaminen on keskeistä turvallisuuden tunteen säilyttämiseksi tässä elämän muutoksessa. Merkittävänä tiedonlähteenä isille toimivat osallistumiset ultraäänitutkimuksiin. (Enkelin ym. 2004; Paavilainen 2003; Melender 2002.) Mesiäislehto-Soukan (2005) tutkimuksessa isät odottivat vaihtelevasti tukea isäksi kasvamisesta ja mallia isänä toimimiseen. Monet tutkimukseen osallistuneet isät kaipasivat yksioellisempää palvelua sekä neuvolalta että perhevalmennukselta. Isille ei ollut tarjolla isäryhmiä ja he kaipasivat vertaistukea ja kokeneiden isien kanssa keskustelumahdollisuutta. Isät olisivat halunneet keskustella parisuhteesta, vanhemmuuteen kasvamisesta ja tunteista. Joku toivoi myös mahdollisuutta keskustella edes kerran kahden kesken

terveydenhoitajan kanssa. (Mesiäslehto-Soukka 2005.) Isien ja terveydenhoitajien luottamuksellisella hoitosuhteella on tukea antama merkitys myös isyyden roolikasvussa (Fägerskiöld 2005. Isien tunteiden ja ajatusten ilmaisemisen tukemiseksi on tehty kyselylomake (Greening 2006). Mesiäslehto-Soukan tutkimuksessa (2005) miehet kokivat raskauden todeksi, kun sikiö alkoi kasvaa ja he erottivat sikiön liikkeet. Miesten kiinnostus ja tiedon hakeminen, kuten aiheeseen liittyvän kirjallisuuden lukeminen tulevasta perheenisäyksen, lisääntyivät samalla. Esikoisen tuoman muutoksen todellisuus hahmottui isille kuitenkin vasta syntymän jälkeen (Mesiäslehto-Soukka 2005; Kaila-Behm 1997).

Isien tuentarpeet lisääntyivät erikoistilanteissa, kuten parisuhteen päättyessä eroon, lapsen sairastuessa, sikiön voimien tai raskauden aikana ilmenneiden poikkeavuuksien yhteydessä, jolloin perheen huoli kasvoi. Isän tuentarve ammatti-ihmisiltä kasvoi, jos synnytys päättyi sektioon. (Hsien ym. 2006; Shinkawa 2006; Mesiäslehto-Soukka 2005.) Toisaalta isien kontaktit neuvolaan perhe-elämän kriisivaiheessa ensimmäisen lapsen syntymän ja avioeron jälkeen olivat vähäisiä. Miehet kokivatkin jäävänsä terveydenhuollon ulkopuolelle ensimmäisen lapsen ja avioeron jälkeisissä perhetilanteissa. (Mesiäslehto-Soukka 2005.) Isien tuentarpeista perheen kriisitilanteissa löytyy useita tutkimuksia kuten isien kokemuksista vauvan syntymän jälkeisestä menetyksestä (O'Leary & Thorwick 2006), lapsen kroonisen sairauden merkityksestä isille (Goble 2004) ja kokemuksista isien vertaistuesta toisilleen syöpää sairastavan lapsen kanssa elämisestä (Neil-Urpan 2002).

Isät halusivat olla mukana synnytyksessä tukihenkilönä, mutta heillä ei ollut tietoa, mitä he voivat tehdä vaimonsa auttamiseksi (Mesiäslehto-Soukka 2005). Mies on tärkein tukihenkilö synnytyksessä synnyttäjälle (Melender 2002; Vallimies-Patomäki 1998). Vallimies-Patomäen (1998) tutkimuksessa synnytyksistä (n=911) perhesynnytyksiä oli 67 %. Miesten omat tuentarpeet ja pelot synnytyksessä kohdistuivat lapsen vointiin ja naisen kipuihin. Tulos vastaa Mesiäslehto-Soukan (2005) ja Kaila-Behmin (1997) tutkimusten tuloksia, joiden mukaan miehet kokivat synnytyskipun vaikeana ja saattoivat pelätä pärjäämistään ja jaksamistaan. Tutkimuksissa ilmenee, että synnytyspelko on koko perheen asia. Isien, joiden

puolisot kärsivät synnytyspelosta, psyykinen hyvinvointi on matala. (Paavilainen 2003.)

Isien synnytyskokemuksia ja synnytyksessä käytettyjen hoitotyön menetelmiä tutkittaessa isyyttä tukeviksi hoitotyön menetelmiksi osoittautuivat ensihoito, tiedonantaminen ja isän huomioonottaminen. Isyydelleen paljon tukea ja rohkaisua arvioi tutkimuksessa saaneensa suurin osa isistä, kuitenkin neljännes arvioi saaneensa vähän tukea. (Liukkonen & Vehviläinen-Julkunen 1997.) Isät kaipaavat konkreettista tietoa synnytyksestä, mitä tapahtuu ja mitä saa tehdä, sekä miten ohjata äitiä (Mesiäislehto-Soukka 2005; Liukkonen & Vehviläinen-Julkunen 1997). Molemmat, sekä äiti että isä, tarvitsevat tukea synnytyksessä (Mesiäislehto-Soukka 2005). Isiä tulee synnytyksessä tukea ja ymmärtää, jotta miehet saavat tärkeälle muutokselleen isyyteen tilaa, aikaa ja tukea (Reed 1999). Synnytyksen jälkeen isät kokivat opetuksen ja ohjauksen tärkeäksi vauvan ensimmäisen kylvetyksen yhteydessä. Kuitenkin he kokivat jäävänsä ilman ohjausta kättilöiden kiireen takia. Isät kaipasivat myös ohjausta ja neuvontaa synnytyssalissa synnytyksen jälkeen ja myöhemmin vierihoito-osastolla. Isät tarvitsivat isille suunnattua keskustelua vierihoito-osastolla synnytyksen jälkeen. (Mesiäislehto-Soukka 2005.)

3.2.3 Isien tiedontarpeet ja terveydenhuoltopalveluiden tuki

Isien tiedontarve esikoisesta lisääntyi isän varmistuttua lapsen tulosta, ja voimakkainta se oli perhevalmennuksen ajankohtana, mikä puoltaa nykyistä perhevalmennuskäytäntöä. Perhevalmennuksessa isät kaipasivat tietoa raskausajasta, vauvan hoidosta ja rintaruokinnasta. (Mesiäislehto-Soukka 2005.) Synnytystä edeltävässä perhevalmennuksessa Iso-Britanniassa kaivattiin tietoa päätöksenteosta synnytyksessä, synnytystaidoista, kivunlievityksestä, vastasyntyneestä ja vastasyntyneen hoidosta, imetyksestä ja vanhemmuudesta (Gagnon & Sandall 2009). Synnytystiedon lisäksi äidit ja isät tarvitsevat tukea tulevaan perhe-elämään, ja monissa perhevalmennuksen teemoista se löytyykin, mutta Paavilaisen (2003) tutkimuksessa se ei tavoittanut osallistuneita ja he kokivat jäävänsä vaille perhe-elämävalmiuksia. Perhevalmennuksessa isät eivät odottaneet tietoa puolisosuhteesta, sukupuolielämästä ja lapsen kasvatuksesta (Kaila-Behm 1997), mutta terveydenhoitajat korostivat isiä enemmän puolisosuhteesta

keskustelua (Mikkanen 2000). Isäksi työskentelyä voidaan äitiyshuollossa tukea mahdollistamalla ja kannustamalla isää osallistumaan ja kiinnittämällä huomioita isän huolenaiheisiin ja isän kokemuksiin keskustelemalla. (Mikkanen 2000; Kaila-Behm 1997).

Isät kokivat terveydenhuoltopalvelut arvokkaiksi, mutta hoito koettiin äitisuuntautuneeksi ja isät ohittavaksi. Erityisesti isät kokivat, että asiakaskeisyys miesten kannalta puuttui äitiysneuvolasta. (Mesiäislehto-Soukka 2005.) Isät arvostavat äitiysneuvolapalveluita, mutta kokevat, että ne jättävät isät syrjään isien kannalta tärkeillä hetkillä (Paavilainen 2003; Viljamaa 2003; Kaila-Behm 1997; Soukka 1997; Vehviläinen ym. 1995; Hyssälä 1992). Isien kannalta äitiyspalveluita tarkasteltuna asiakaskeisyys ja perhekeskeisyys toteutuvat vain osittain (Paavilainen 2003; Viljamaa 2003). Isien saama tuki vanhemmuuteen koettiin riittämättömäksi ja vertaistukea kaivattiin lisää. Naiset ovatkin merkittävästi tyytyväisempiä neuvolapalveluihin kuin miehet. (Viljamaa 2003.) Myös vierihoidossa henkilökunnan pitäisi antaa mahdollisuus osallistua, jotta perhekeskeisyys toteutuisi synnytysosastoilla (Hildingsson ym. 2009; de Montigny & Lacharite 2004). Lapsen syntymän jälkeen tuen saannilla oli perhettä kuormittaviin tekijöihin vähentävä ja perheen toimintaan parantava merkitys (Hakulinen 1998). Esikoistaan odottavat miehet kaipaavat tiedollista tukea enemmän kuin toista tai useampaa lasta odottavat (Viljamaa 2003). Äitiyshuollon aikaisemmissa tutkimuksissa on tullut ilmi tyytyväisyys palveluihin (Perälä ym. 1998). Paavilaisen (2000) tutkimuksessa tuli esiin ristiriita yleisen tyytyväisyyden ja palveluiden vaihtoehdottomuuden ja työtekijälähtöisyyden välillä. Isiin suhtauduttiin sallivasti ja myönteisesti, mutta passiivisesti (Paavilainen 2003), ja sen tunnistivat myös terveydenhoitajat, jotka keskittyivät äidin ja sikiön hyvinvointiin, mutta isien hyvinvointi jäi vähemmälle huomiolle (Mikkanen 2000).

3.3 Perhevalmennus

3.3.1 Perhevalmennustutkimus

Perhevalmennuksesta on Suomessa tehty tutkimuksia psykologiassa vanhemmuuden tukemisesta, perhekeskeisyydestä ja vertaistuesta, ja hoitotieteessä perhevalmennuksen sisällöstä, merkityksestä ja käytetyistä menetelmistä (ks. taulukko 5). Äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan tutkimustraditio on varsin nuori. Aikaisemmat tutkimukset ovat opinnäytetöitä, pienimuotoista ja kuvailevaa poikkileikkaustutkimusta (Pelkonen ym. 2005) tai selvityksiä (STM 2008; Pelkonen & Löthman-Kilpeläinen 2000) ja raportteja perhevalmennuksen kehittämisestä, kuten Helsingin Lapaset perheverkosto -hanke (2008), Espoon Kumppanuushanke -raportti (Pietilä-Hella & Viinikka 2006) ja Salonseudun perhekeskustyö -hanke (2008). Isät ovat osallistuneet perhevalmennukseen 30 vuoden ajan, mutta heidän näkemyksiään on selvitetty vähän. Useissa suomalaisessa äitiyshuollon tutkimuksissa suositetaan miesten tarpeiden syvällisempää tutkimusta heidän omien kokemustensa kautta. (Viljamaa 2003; Kaila-Behm 1997; Vehviläinen-Julkunen 1996.)

Ulkomaisia tutkimuksia perheiden ja isien ohjaukseen liittyen on tehty jonkin verran (ks. taulukko 5). Ulkomaisten tutkimusten ja artikkeleiden käyttö perhevalmennusta vertailtaessa ja tarkastellessa on hankalaa, koska varsinkin amerikkalainen perhevalmennuskäytäntö on lähinnä synnytysvalmennusta ja isien rooli on lähinnä äidin tukeminen. Lisäksi sekä amerikkalaisiin että englantilaisiin äitiyshuollon palveluihin ja valmennukseen hakeutuvat vain varakkaat odottajat palveluiden maksullisuuden takia, toisin kuin Suomessa, jossa valmennus tavoittaa eri sosiaaliluokkaan kuuluvat parit kaikille kuuluvana palveluna ja ohjauksikäytäntönä. (ks. Paavilainen 2003.)

Taulukko 5: Perhevalmennukseen liittyviä tutkimuksia

Tutkimuskohde	Tutkimukset
Perheen ja vanhemmuuden tukeminen ja vertaistuki, äitien ja isien odotukset neuvolan vanhempainryhmiltä	Viljamaa 2003; Viljamaa 1998
Perhevalmennuksen sisältö, merkitys ja käytetyt menetelmät	Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003; Mikkonen 2000; Perälä ym. 1998; Vallimies-Patomäki 1998; Kaila-Behm 1997; Tarkka 1996; Vehviläinen-Julkunen 1996; Vehviläinen-Julkunen 1995; Vehviläinen-Julkunen ym. 1995; Vehviläinen-Julkunen ym. 1994; Vehviläinen-Julkunen & Teittinen 1993
Perhevalmennusohjelmien käytännöt ja esteet, odottavien isien valmennus työpaikalla, miesten ryhmätoiminta perheen hyvinvoinnin edistämiseksi	Bayley ym. 2009; Sahip & Turan 2007; Sloand & Gebrian 2006; Gagnon & Sandall 2009; Gagnon & Bryanton 2009

3.3.2 Perhevalmennuksen merkitys

Perhevalmennus toimii perheiden tukena. Perhe- ja synnytysvalmennus on vakiintunut ja tärkeä tiedonhankintatapa. (Paavilainen 2003; Vehviläinen-Julkunen 1999; Perälä ym. 1998; Kaila-Behm 1997.) Väestökyselyssä Suomessa kolme neljästä kyselyyn vastanneesta naisesta osallistui perhevalmennukseen (Perälä ym. 1998). Terveystoimijista (n=417) 73 % arveli lähes kaikkien isien osallistuvan perhevalmennukseen Suomessa (STM 2008). Isien saaminen vapaaehtoisesti perhevalmennukseen on koettu Iso-Britanniassa niin vaikeaksi, että terveysvirasto nimesi perhepalveluiden tavoitteeksi miesten kannustamisen valmennusryhmiin. Iso-Britanniassa isien perhevalmennukseen osallistumisen esteiksi todettiin tietoisuuden puute, työvelvollisuudet, äitisuuntautunut palvelu ja piittaamattomuus valmennuksen sisällöstä, vaikka perhevalmennuksen on todettu lisäävän itsevarmuutta ja taitoa vanhemmuuteen sekä lisäävän lapsen hyvinvointia. (Baley ym. 2009.) Myös Turkissa sairaalan pitämässä valmennusryhmissä on ollut vähän miesosallistujia, mutta kun kokeiltiin isien valmentamista työpaikoilla, sillä oli merkittävää hyötyä terveydenedistämiseen, kuten raskauden aikaiseen ravitsemukseen, rintaruokintaan ja äitiä tukevaan käyttäytymiseen (Sahip & Turan

2007). Isäryhmillä todettiin olevan perheen ja lasten terveyttä edistäviä vaikutuksia myös Haitilla tehdyssä tutkimuksessa (Sloand & Gebrian 2006).

Perhevalmennuksen merkitystä tutkittaessa Suomessa on todettu että, äidit ja isät kokivat valmennuksen merkittäväksi uudessa elämäntilanteessa ja he kokivat tärkeäksi, että heidän odotuksensa ja toiveensa huomioidaan valmennusta suunniteltaessa (Vehviläinen-Julkunen 1996). Vanhempien käsitykset yhtenevät terveydenhoitajien käsityksien kanssa, joita Mikkanen (2000) on selvittänyt tutkimuksessaan. Mikkanen (2000) tutkimuksessa terveydenhoitajat arvioivat perheiden tarvitsevan perhevalmennusta valmentautumisessaan muuttuneeseen elämäntilanteeseensa. Lisäksi terveydenhoitajat ilmoittivat ottavansa huomioon perheiden toiveita ja odotuksia perhevalmennusta järjestettäessä, mutta rakensivat sen omien työkokemusten myötä syntyneiden ideoidensa pohjalta. Synnytyksen jälkeinen perhevalmennus koettiin äitisuuntautuneeksi ja hyöty isille osallistumisesta jäi kyseenalaiseksi (Premberg ym. 2008). Synnytystä edeltävän yksilö- tai ryhmäohjauksen hyöty synnytykseen ja vanhemmuuteen (Gagnon & Sandall 2009) ja synnytyksen jälkeisen perhevalmennuksen vaikutus vauvan terveyteen ja vanhempien ja vauvan väliseen suhteeseen (Gagnon & Bryanton 2009) jäivät kirjallisuuskatsauksissa vaille näyttöä ja vaativat lisäselvittelyä.

3.3.3 Perhevalmennuksen sisältö

Perhevalmennuksessa halutaan tietoa synnytyksestä, koska se on merkittävä tapahtuma (Paavilainen 2003; Mikkanen 2000; Vehviläinen-Julkunen ym. 1995). Toisaalta valmennuksesta saatu synnytystieto oli yleistietoa ja se oli uutta vain niille äidille ja isille, jotka olivat lukeneet vähän aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, ja siksi osa äideistä ja isistä turhautui ja jättäytyi pois valmennuksesta (Paavilainen 2003). Myös Vallimies-Patomäen (1998) tutkimuksen mukaan miehistä joka neljäs piti perhevalmennusta puutteellisena tai turhana ja yli puolet koki, että valmennuksen antama ennakkokäsitys ei vastannut heidän synnytyskokemustaan. Synnytyksen ongelmatilanteita, kuten kipua, kivunlievitystä ja toimenpiteitä, ei valmennuksessa käsitelty riittävästi (Paavilainen 2003; Vallimies-Patomäki 1998; Kaila-Behm 1997). Perheistä osa taas koki jääneensä vaille valmiuksia tulevaa elämää varten,

koska valmennuksessa keskityttiin synnytykseen valmentautumiseen (Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997; Tarkka 1996; Vehviläisen-Julkunen 1996; 1995). Perhevalmennukselta isät odottivat tiedon saamista, valmentautumista isyyteen sekä tunteiden ja kokemusten käsittelyä ennen synnytystä ja sen jälkeen. Perhevalmennuksessa tulisi ennen synnytystä keskustella paljon enemmän isien synnytyksen aikaisista tunteista, joita voivat olla esimerkiksi epävarmuus ja turhautuneisuus, jotta isät voisivat toimia paremmin toivominaan tukihenkilöinä. (Mesiäsllehto-Soukka 2005)

3.3.4 Perhevalmennuksen menetelmät

Perhevalmennuksen menetelmiä tulisi kehittää keskustelemaan ja tukea tarjoavaan suuntaan (Paavilainen 2003; Vallimies-Patomäki 1998; Vehviläinen-Julkunen 1996). Valmennuksessa vanhemmat pitivät tärkeänä moniammatillista yhteistyötä. Vanhemmat kokivat, että keskustelua ryhmänvetäjän kanssa oli riittävästi, mutta lähes puolet äideistä ja isistä arvioi, että keskustelu toisten ryhmäläisten kanssa oli riittämätöntä (Vehviläinen-Julkunen 1996) ja ettei kokeneiden isien tietämystä hyödynnetty ja siten henkinen valmentautuminen jäi vähäiseksi (Mesiäsllehto-Soukka 2005; Vallimies-Patomäki 1998). Isät kokivat perhevalmennusryhmät heterogeenisiksi, mutta toisaalta saatu tieto ei kohdannut henkilökohtaisesti heitä ja he kokivat olevansa vain passiivisesti mukana. (Mesiäsllehto-Soukka 2005.) Perhevalmennus tulisi järjestää pienryhmissä, jotta kaivattu keskustelu, tulisi mahdolliseksi (Vehviläinen-Julkunen 1996). Vertaistuki ei toteudu, koska perhevalmennuksen pienryhmät eivät toteudu kaikilla paikkakunnilla (Viljamaa 2003). Neuvoloista yli 80 % (n=417) ei järjestänyt isille omaa ryhmää perhevalmennuksessa. Neuvoloista 15 % järjesti isille yhden oman kokoontumiskerran perhevalmennuksen yhteydessä, ja vain muutamassa neuvolassa isäryhmä kokoontui ennen synnytystä useamman kerran. Vajaa kymmenes neuvoloista järjesti tapaamiskerran isille lapsen synnyttyä. (STM 2008b.) Terveystenhoitajien mielestä perhevalmennuksen toteuttamista tulisi kehittää menetelmien osalta erilaisten ryhmätoimintojen avulla perhekeskeisempään suuntaan ja sisällön kehittämisen tulisi painottua vanhemmuuden ja parisuhteen tukemiseen. Lisäksi yli puolet vastaajista piti yhtenä kehittämissuunnitelmaksi.

perhevalmennuksen järjestämistä synnytyksen jälkeen, mikä mahdollistaisi kokemusten vaihdon vanhempien välillä. (Mikkanen 2000.)

Perhevalmennuksen toteutuksessa menetelmiä ja sisältöä ei ole osattu kohdentaa osallistuneiden isien iän, koulutustason tai tarpeiden mukaan (Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997). Paavilainen (2003) tuo tutkimuksessaan esiin, että asiakaskeskeisyys ja perhekeskeisyys toteutuivat vain osittain palveluissa. Isään suhtauduttiin passiivisesti ja osittain torjuvasti äitiyshuollon palveluissa. Perhevalmennuksen menetelmät koettiin suorituspainotteiseksi, mikä heikensi äitien ja isien itseluottamusta. (Paavilainen 2003.) Odottavan perheen kohtaaminen ja hoito koettiin äitisuuntautuneiksi ja isät ohittavaksi (Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997), mutta hoitoa pidettiin silti arvokkaana (Mesiäislehto-Soukka 2005). Tulokset osoittavat, että valmennusta kehitettäessä olisi miesten näkökulmaa raskauteen, synnytykseen ja vanhemmuuteen huomioitava paremmin kuin tällä hetkellä (Bayley ym. 2009).

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla isien tuen- ja tiedontarpeita isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä internetin keskustelupalstoilta. Lisäksi tarkoituksena on kuvailla perhevalmennuksessa käsiteltäviä teemoja ja kuvailla yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia keskusteluissa ilmenevien isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa perhevalmennuksen kehittämiseen asiakkaiden tarpeita ja odotuksia vastaavaan suuntaan.

Tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

1. Mitä tuen- ja tiedontarpeita isillä on isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä?
2. Mitä perhevalmennusteemoja isäryhmissä käsitellään?
3. Mitä yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia on isien keskusteluissa ilmenevien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä?

5 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tämä tutkimus on kuvaileva tutkimus, joka toteutettiin laadullisen tutkimuksen menetelmin. Tavoitteena on kuvata ilmiötä eli isien tiedon- ja tuentarvetta isien kokemusten kautta sekä perhevalmennusteemoja ja niiden välisiä yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia ja siten antaa mielekäs teoreettinen tulkinta ilmiölle. Laadullisen tutkimuksen kohteena on yleensä ihminen ja ihmisen elämismaailma, joka muodostuu merkityksistä, joita yksilö tai yhteisö antaa sosiaalisen vuorovaikutuksen tai ihmisten välisistä suhteiden kokemuksille (Ryan ym. 2007; Sandelowski 2007; Burns & Grove 2005). Ihmisen elämisen maailmaa voidaan tarkastella merkitysten maailmana, jossa merkitykset ilmenevät ihmisen toimintana, päämäärinä, suunnitelmina tai yhteisön toimintana ja päämäärinä, ja jossa ilmiö on aina riippuvainen ihmisestä ja hänen kokemuksestaan (Burns & Grove 2005; Sandelowski 2004).

5.2 Aineistonkeruumenetelmä ja aineiston keruu

Aineistonkeruumenetelmänä voidaan tutkimuksessa käyttää kyselyiden, haastatteluiden ja havainnoinnin lisäksi kirjallista materiaalia, joka voidaan jakaa yksityisiin dokumentteihin ja joukkotiedotuksen tuotteisiin. Yksityiset dokumentit voivat olla puheita, kirjeitä, päiväkirjoja, muistelmia ja sopimuksia. (Burns & Grove 2005; Hsieh & Shannon 2005.) Tässä tutkimuksessa dokumenttina toimivat internetin keskustelupalstojen kirjoitukset ja perhevalmennuksen teemarungot. Mielipidekirjoituksia keräämällä ja analysoimalla saatetaan saada selville kokemuksia, ennakkoluuloja ja mielikuvia, jotka eivät muuten tulisi esille (Hsieh & Shannon 2005; Tuomi & Sarajärvi 2002).

Aineiston ensimmäinen osa kerättiin keväällä 2008 miesten käymistä keskusteluista isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä internetin keskustelupalstalta, jossa viestejä oli 233 kappaletta ja rekisteröityneitä käyttäjiä 23. Keskustelut olivat miesten vapaamuotoisia kirjoitelmia kokemuksistaan, mielipiteistään,

näkemyksistään ja kysymyksistään. Toisen osan aineistoa muodostivat teemarungot perhevalmennuksista, joissa oli isäryhmä tai isätoimintaa. Perhevalmennuksen teemarunkoja oli kuusi kappaletta eri puolilta Suomea. Viiden rungon teemat oli laadittu sekä äideille että isille tarkoitetuksi perhevalmennukseksi ja yhden rungon teemat olivat tarkoitettu vain isäryhmien valmennukseen. Perhevalmennuksen käyntimäärät vaihtelivat kolmestatoista viiteen kertaan. Perhevalmennuksen teemarungoissa oli yhteensä mainintoja eri teemoista 178 (n=178). (ks. taulukko 6).

5.3 Aineiston analyysi

Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä. Sisällönanalyysia pidetään laadullisen aineiston perusanalyysimenetelmänä. Sisällönanalyysiä voidaan pitää yksittäisenä metodina, mutta väljästi myös teoreettisena kehyksenä. (Hsieh & Shannon 2005; Graneheim & Lundman 2004; Cavanagh 1997.) Laadullisen aineiston analyysi voidaan toteuttaa induktiivisesti eli aineistolähtöisesti tai deduktiivisesti eli teorialähtöisesti. Tässä tutkimuksessa aineistoa lähestyttiin induktiivisesti ja analyysiyksikkönä toimivat keskusteluissa ja perhevalmennusrungoissa lauseet. Aineistolähtöisessä analyysissä analyysiyksikkö valitaan tutkimuksen tarkoituksen mukaan. Analyysiyksikköä ei sovita tai harkita etukäteen. Aineistolähtöisessä analyysissä ohjaavana tekijänä toimii tutkimustehtävä. (Parahoo 2006; Graneheim & Lundman 2004; Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003; Cavanagh 1997.) Aineistolähtöinen analyysi voi edetä aineiston pelkistämisestä, ryhmittelystä, alakategorioiden ja yläkategorioiden kautta yhdistävien kategorioiden luomiseen. Sisällönanalyysiä voidaan pitää menetelmänä, jonka avulla voidaan analysoida dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti ja siten saadaan tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty ja yleisessä muodossa oleva kuvaus. Sisällönanalyysi sopii hyvin täysin strukturoimattoman aineiston analyysiin. (Parahoo 2006; Graneheim & Lundman 2004; Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003; Cavanagh 1997.)

Keskustelupalstoilta ja perhevalmennusrungoista kerätty aineisto luettiin kertaalleen läpi. Sen jälkeen aineisto luettiin uudelleen ja etsittiin alkuperäisilmaisuja, jotka kuvailivat isien tuen- ja tiedontarpeita ja perhevalmennusteemoja. Alkuperäisilmaukset isien keskustelupalstoilta ja

perhevalmennuksen teemarungoista redusoitiin eli pelkistettiin tiivistämällä, joka on sisällönanalyysin ensimmäinen vaihe. Aineiston pelkistäminen tapahtuu analysoitavan informaation tiivistämisellä tai pilkkomisella osiin niin, että tutkimuksella epäolennainen karsitaan pois (Parahoo 2006; Hsieh & Shannon 2005; Graneheim & Lundman 2004; Cavanagh 1997). Tutkimuskysymys isien tuen- ja tiedontarpeista ohjasi keskustelujen pelkistämistä. Tutkimuskysymys perhevalmennusteemojen käsittelystä ohjasi perhevalmennuksen teemarunkojen analysointia. Seuraavaksi aineisto klusteroitiin eli ryhmiteltiin. Aineiston ryhmittelyssä aineiston alkuperäisilmaisut käydään tarkasti läpi ja aineistosta etsitään samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia (Hsieh & Shannon 2005; Cavanagh 1997). Samankaltaiset käsitteet tai ilmaisut ryhmiteltiin ja yhdistettiin alakategorioiksi ja nimettiin sisällön mukaisella käsitteellä (ks. liitteet 2 ja 3). Sen jälkeen jatkettiin abstrahoinnilla eli teoreettisten käsitteiden luomisella olennaisesta ja valikoidusta tiedosta. Keskustelujen abstrahointia jatkettiin alakategorioiden yhdistämisellä viiteen yläkategoriaan, joka jälkeen yläkategorioista muodostettiin kolme yhdistävää kategoriaa. Perhevalmennusteemojen alakategorioista muodostettiin kahdeksan yläkategoriaa. Abstrahointia on syytä jatkaa, kun se aineiston sisällön näkökulmasta on mahdollista ja tutkimuskysymyksen näkökulmasta tarpeellista (Parahoo 2006; Hsieh & Shannon 2005; Graneheim & Lundman 2004; Cavanagh 1997). Perhevalmennusteemojen analyysissä ei nähty tarpeelliseksi jatkaa abstrahointia. Perhevalmennusrunkojen teemat lisäksi kvantifioitiin eli laskettiin montako kertaa yläkategorian ja alakategorian sisältämä teema ilmeni aineistossa (Burns & Grove 2005). Sisällönanalyysissä, joka toteutetaan aineistolähtöisesti, kvantifioinnilla saadaan tuloksiin lisänäkökulmaa, kun ne esitetään myös määrällisesti (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003). Keskustelujen ja perhevalmennusteemojen yhteneväisyydet ja eroavaisuudet analysoitiin sisällönanalyysillä aineistolähtöisesti molempien tulosten pelkistyksiä tarkastelemalla. Tutkimuskysymys yhtenäisyyksistä ja eroavaisuuksista ohjasi analyysiä. (Ks. liite 4.)

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Isien tuen- ja tiedontarpeet

Tutkimuksen tulokset esitetään kolmessa osassa: isien tuen- ja tiedontarpeet, perhevalmennusteemat ja tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen yhteneväisyydet ja eroavaisuudet. Isien tuen- ja tiedontarpeet esitetään jaoteltuna muodostuneiden yhdistävien kategorioiden mukaan (kuvio 4). Perhevalmennusteemat ja yhteneväisyydet ja eroavaisuudet esitetään omassa luvussaan.

6.1.1 Tuen- ja tiedontarve isyyden muodostumisesta

Isyyden muodostumisen tuen- ja tiedontarpeet muodostuivat isyyteen kasvusta ja isyyden kehittymisestä. Isyyteen kasvu muodostui isyyden alkamisesta, isyyden konkretisoitumisesta ja lapsen olemassaolon konkretisoitumisesta. Lisäksi esiin tuli, että isyyteen kasvuun kuului isyyden aiheuttamien ahdistavien kokemusten läpi käyminen (ks. kuvio 1, liite 2). Isyyden alkamiseen miehet kaipasivat tietoa epäsäännöllisistä kuukautisista, raskauden alkamisesta sekä hedelmöittymisen parantamisesta, joita he ilmensivät keskusteluissa seuraavasti:

”Meille lääkäri sanoi, että on vaikeaa tai suoraan sanoen mahdotonta tulla raskaaksi, kun on epäsäännölliset kuukautiset. Onko täällä kokemuksia muilta epäsäännöllisistä kuukautisista? Ja raskaaksi silti tulemisesta?”

”Onko kellään käytännönkokemusta/tietoa, mikä asento on paras hedelmöittymisen kannalta?”

Isyyteen kasvuun miehet tarvitsivat tietoa isyyden konkretisoitumista, jota ilmensivät konkreettiset asiat ja tapahtumat. Asiat, joilla puoliso konkretisoi miehelle tulevaa isyyttä, koettiin positiivisina, kuten isyyspaketti. Toisaalta mietittiin, halutaanko isyyttä konkretisoida myös muille miehille, esimerkiksi varpajaisten juhlimisena. Seuraavassa isyyden konkretisoitumista kuvaavia suoria lainauksia:

”Sain tänään kihlatultani isyyspakkauksen. Sisälsi kaikkea hyödyllistä, hauskaa ja viihdyttävää. Oletteko te saaneet isyyspaketteja?”

”Meikä sai isyyspakkauksen. Vaimo oli väsanntyn oikeen viimosen päälle. Oli kiva.”

”Saivat tytön viime lauantaina. Tästä alkoi pohdiskelu, että pitävätkö monet nykyään varpajaisia? Pitäisikö ne varpajaiset järjestää vai ei sitten kun omat lapset ovat syntyneet?”

Isyyteen kasvussa lapsen konkretisoitumista kuvasivat ultraäänitutkimuksessa saatujen kokemusten jakaminen ja mahdollinen lapsen sukupuolen tietäminen. Lapsen olemassaolo konkretisoitui miehelle ultraäänitutkimuksessa ja sen kokemuksen jakamiseen vertaisryhmässä ilmeni tarvetta. Lapsi konkretisoitui miehille myös lapsen sukupuolen tietämisen kautta. Miehet kaipasivat tukea muiden miesten ratkaisuista sukupuolen tietämisestä. Seuraavat suorat lainaukset kuvaavat lapsen konkretisoitumiseen liittyviä tekijöitä, niihin tarvittavia tuen- ja tiedontarpeita:

”Miten olette kokeneet ultraäänitutkimuksen, mitä fiiliksiä herätti?”

”Ennen ekaa ultraa ei tullut juurikaan nukuttua edellisenä yönä jännityksen takia. Utrassa kun vielä kuuli, että kaksi tulossa niin jotenkin sitä tuntu et kaikki on jostain unesta. Siis tosi upea kokemus.”

”Oletteko tienneet tai haluatteko tietää lapsen sukupuolen jo ennen syntymää?”

Isyyteen kasvuun kuului isyyden ahdistavien kokemus jakaminen ja läpikäyminen, joihin miehet tarvitsivat vertaistukea. Ahdistavien kokemusten läpikäymiseksi miehet tarvitsevat tunteiden jakamista toisten kanssa ja vertaistukea. Ahdistavia kokemuksia miehillä oli tulevasta isyydestä ja jo olemassa olevasta isyydestä.

”Olisi kiva saada jonkinlaista palautetta niiltä, jotka ovat kokeneet samaa eli ahdistusta isäksi tulemisesta.”

”Isyys ahdistus, olen tässä miettinyt onko monella ollut sellaista tunnetta, että ei oikein tunne olevansa äidin ja lasten touhuista perillä?”

Isyyden kehittyminen muodostui tuen- ja tiedontarpeista synnytyksestä, kokemuksista perhevalmennuksesta sekä isän tuen merkityksestä raskausaikana (ks. kuvio 1, liite 2). Vertaistuki synnytykseen liittyvistä ilmiöistä ilmeni halua tietää muiden kokemuksista, joita kaivattiin sektioista tai synnytyksestä. Lähestyvä isyys lisäsi odotuksen jännitystä ja samalla tiedontarvetta synnytyksestä ja synnytysajankohdasta, joita kuvasivat seuraavat suorat lainaukset:

”Onko muilla kokemusta sektioista/perätilasta?”

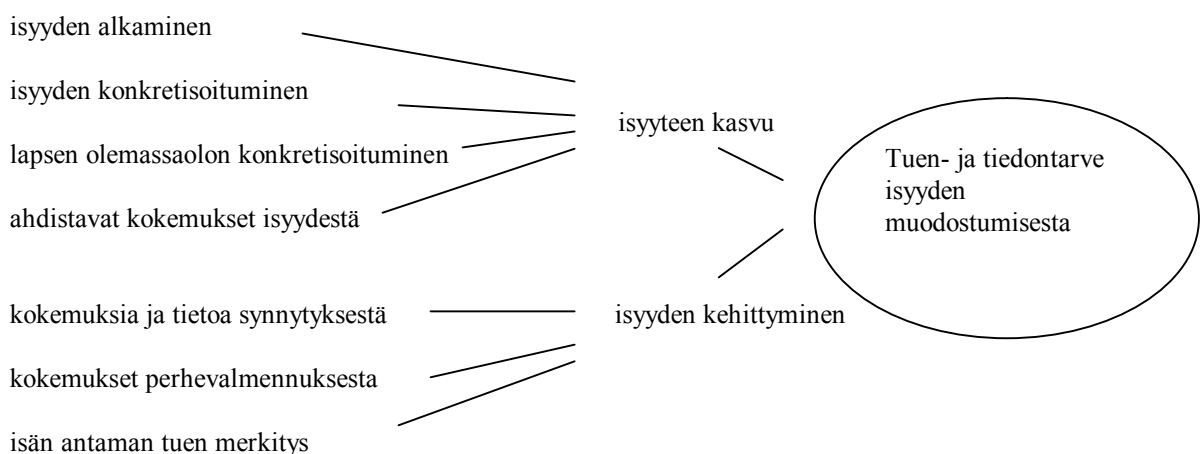
”Meillä on raskausviikkoja 34+5. Molemmat ovat tällä hetkellä raivotarjonnassa eli jos nyt syntyvät niin syntyvät alateitse. Hiukan alkaa jo jännittämään, että milloin syntyvät.”

Kokemuksia miehet kaipasivat lisäksi perhevalmennuksesta ja sen aiheista. Perhevalmennuksessa miehet kokivat vertaisryhmän tuen ja keskustelun muiden miesten kanssa tärkeänä, jota kuvaa seuraava suora lainaus:

”Oletteko käyneet perhevalmennuksessa? Mitä on ollut aiheena ja tykkäsittekö? Meillä oli ensimmäisellä kerralla aiheena raskausajan liikunta ja hammashoito. Tänäkin käytiin toista kertaa ja nyt oli aiheena ryhmäkeskustelua raskaudesta ja ajatuksista lapsen syntymän jälkeisestä ajasta miehet ja naiset erikseen. Ihan mukava kuulla toisten ajatuksia. Paljon mukavampi setti oli tänään mitä viimeksi.”

Isyyden kehittymiseen kuului isän antaman tuen merkityksen ymmärtäminen. Isän antamaan tukeen kuului äidille annettavan tuen ja läsnäolon merkityksen huomioiminen. Isän tuen merkitystä kuvailtiin tuloksissa isän läsnäolon tärkeyden arviointina raskausaikana:

”...minun on ehkä pakko käydä Ranskassa. Mietin vain, että mihin ajankohtaan sen voin ajoittaa. Onko äiti silloin vielä kykenevä selviytymään itse vai tarvitseeko tukea? Missä vaiheessa isän läsnäolo on tärkeää?”

Kuvio 1: Tuen- ja tiedontarve isyyden muodostumisesta

6.1.2 Tuen- ja tiedontarve perheen muodostumisesta

Perheen muodostumiseen isät tarvitsivat tukea ja tietoa perheen kehittymisestä. Perheen kehittyminen esiintyi lapsen tuomina muutoksina, parisuhteen ja seksielämän muutoksina sekä perheen harrastusten ja perheen kasvun aiheuttamien konkreettisten muutosten läpi käymisenä (ks. kuvio 2, liite 2). Lapsen tuomia muutoksia, joihin miehet kaipasivat vertaistukea, olivat vastuu lapsesta, lapsen tuomat negatiiviset muutokset ja perheen ja harrastusten yhdistäminen. Perheen muodostuminen vaatii lapsen tuomien muutosten hyväksymistä ja sitä ilmensivät seuraavat suorat lainaukset:

”...onko minusta isäksi? Olenko valmis kantamaan vastuun toisesta ihmisestä?”

”Ottaa päähän. Muutenkin sama kommentti kaikkien suusta: kyllä teillä tulee olemaan rankkaa. Jos se on niin hirveätä niin miksi kukaan niitä lapsia haluaa tehdä?”

”Onko harrastuksille vielä aikaa? Onko kokemuksia perhe-elämän ja harrastusten yhteiselosta tai ajatuksia?”

Perheen kehittymiseen tarvittiin parisuhteen ja seksielämän aiheuttamien muutosten hyväksymistä ja siihen miehet kaipasivat tukea. Parisuhteen ja seksielämän muutoksista vertaistukea kaivattiin seksielämän aloitusajankohdasta synnytyksen jälkeen sekä kahden keskeisestä ajasta vaimon kanssa. Seuraavassa lainauksia, jotka kuvasivat parisuhteen ja seksielämän muutoksiin tarvittavaa vertaistukea:

”Eka kerta synnytyksen jälkeen. Milloin teillä seksi taas sujui synnytyksen jälkeen?”

”...usein tuntuu siltä, että minun pitää jatkuvasti yllyttää ja puhua siitä, että jos mentäisiin johonkin kahdestaan Ehkä se lähteminen on äidille paljon vaikeampaa, mitenkähän lienee...Missä vaiheessa muut ovat päässeet hetkeksi irtautumaan?”

Miehet kävivät läpi perheen kehittymistä miettimällä, miten lapsen tulon jälkeen vietetään yhteistä aikaa perheenä. Perheen kehittymiseen he tarvitsivat tietoa perheelle sopivista yhteisistä harrastuksista tai koiran sopivuudesta lapsiperheeseen. Seuraavat suorat lainaukset kuvaavat miesten kaipaamaa tukea perheen harrastuksista:

”...millaista liikuntaa sitä oikein uskaltaa sitten harrastaa, kun lapsi on syntynyt. Tietysti sitä mielellään harrastaisi sellaista missä me kaikki voisimme olla mukana.”

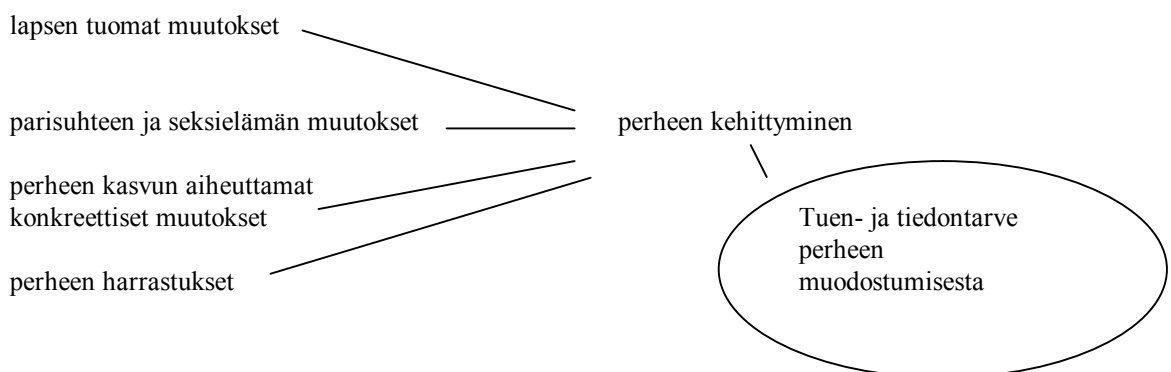
”Onko kellään muulla koiraa lapsiperheessä? Miten se on suhtautunut lapseen/lapsiin?”

Perheen kehittymiseen miehet tarvitsivat tukea ja tietoa konkreettisista ratkaisuista. Vertaistukea miehet tarvitsivat perheenkasvun aiheuttamista konkreettisista muutoksista, kuten auton tai kodin vaihdosta tai kokemuksista, kuten muutosta tai remontista, sekä taloudellisesta pärjäämisestä lapsen synnyttyä:

”Onko tullut auton vaihtoa eteen tai kodin vaihto?”

”Miten te asutte? Oletteko tehneet muuttoja tai remonttia juuri lapsen syntymän jälkeen”

”Entä jos vaimo haluaa jäädä pitkälle hoitovapaalle, mutta ei voikaan, kun pitäisi ansaita rahaa, että saisi asuntolainan maksettu.”

Kuvio 2: Tuen- ja tiedontarpeet perheen muodostumisesta

6.1.3 Tuen- ja tiedontarve vastuullisesta vanhemmuudesta

Vastuullisen vanhemmuuden tuen- ja tiedontarpeet muodostuivat vauvan hyvinvoinnista ja lapsen tulevaisuudesta. Vauvan hyvinvointi muodostui vauvan hoitoon ja kehitykseen liittyvistä tekijöistä, hankinnoista vauvalle ja vauvan turvallisuudesta ja tarpeista huolehtimisesta (ks. kuvio 3, liite 2). Vauvan hoitoon ja kehitykseen liittyvät tekijät ilmenivät keskusteluina vauvan yövalvomisista, vauvan D-vitamiinimerkistä sekä vauvan hampaiden tulosta. Seuraavassa suoria lainauksia vauvan hoitoon ja kehitykseen liittyvistä keskusteluista:

”Valvotaanko muilla öisin?”

”Mihin merkkiin vaihdotte? Tuntuu, että meilläkin on nuo D-vitamiinit aiheuttaneet vatsavaivoja. Miten ihmeessä ihmiset ennen pärjäsivät ilman D-vitamiinitippoja?”

”Kysymys niille, joilla siis jo on lapsia: milloinkas teille on tullut ensimmäiset hampaat?”

Vauvan hyvinvointiin kuuluivat hankinnat vauvalle, joihin kaivattiin tukea kirpputorituotteiden sopivuudesta vauvalle, vauvan tavaroiden hankinnasta yleensä sekä isovanhempien avusta hankinnoissa. Miehet halusivat tukea hankinnoissa, jotta ratkaisut hankintojen osalta olisivat vauvalle sopivia. Näitä keskusteluja kuvasivat seuraavat tuen- ja tiedontarpeet:

”Millaisia kirpputorituotteita olette hankkineet vauvalle? Hyviä tai huonoja kokemuksia.”

”Milloin te isät olette alkaneet hankkia vauvatavaroita?”

”Saatteko paljon apua tulevilta isovanhemmilta tavarahankinnoissa”

Lisäksi aineistossa vauvan hyvinvointia kuvasi vauvan turvallisuudesta ja tarpeista huolehtiminen. Miehet ilmensivät vauvan turvallisuudesta huolehtimista turvakaukalon, hyppykiikun ja kantoliinan turvallisuudesta keskustelemalla. Vauvan tarpeista huolehtimista kuvasivat keskustelut vaippojen valinnasta. Seuraavassa suoria lainauksia, jotka kuvasivat vauvan turvallisuudesta ja tarpeista huolehtimisesta tarvittavia tuen- ja tiedontarpeita:

”Turvakaukaloita tuli myös tutkittua. Näppärästi tuo toimii kelkkamalli, mutta lisääkö sen kummemmin turvallisuutta vai onko vain rahastusta?”

”...kattoon kiinnitettävä hyppykeinua. Onko kokemuksia? Onko hyvä?”

”Käytetäänkö teillä kesto- vai kertakäyttövaippoja? Hyvät ja huonot puolet?”

Lapsen tulevaisuus muodostui lapsen tulevaisuuden turvallisuudesta huolehtimisesta, lapsen nimen valinnasta ja lapsen hengellisen kasvatuksen ratkaisusta (ks. kuvio 3, liite 2). Lapsen tulevaisuuden turvallisuuden huolehtiminen ilmeni lapsen vakuutusvaihtoehtoihin tarvittavana tuentarpeena, mitä kuvasi seuraava keskustelu:

”Onko kukaan tutkinut eri vakuutusyhtiöiden tarjoamia vakuutuksia lapsille?”

Lapsen nimen valinta tuli keskusteluissa ilmi lapsen tulevaisuuteen vaikuttavana tekijänä. Lapsen nimen valinnassa miehet tarvitsivat vertaistukea ja tietoa lapsen

nimen valinnan ajankohdasta, kokemuksia suvun perinneiden käytöstä sekä yleensä mieltymyksistä nimien valinnassa. Nimen valinta on lapsen tulevaisuuteen vaikuttava merkittävä tekijä ja miehet kokivat, että siihen tarvittiin tukea, jota kuvasivat seuraavat suorat lainaukset:

”Missä vaiheessa olette alkaneet miettiä lapselle nimeä? Vaimo miettii nimeä jo nyt (rv 11) ja kyselee mielipiteitä eri vaihtoehtoihin. Tiettyjä vaihtoehtoja voi miettiä, mutta entäs sitten kun lapsi syntyy ja ei näytä yhtään Kirsiltä, vaan enemmänkin Minnalta? Miten muilla, stressataanko nimestä liian aikaisin?”

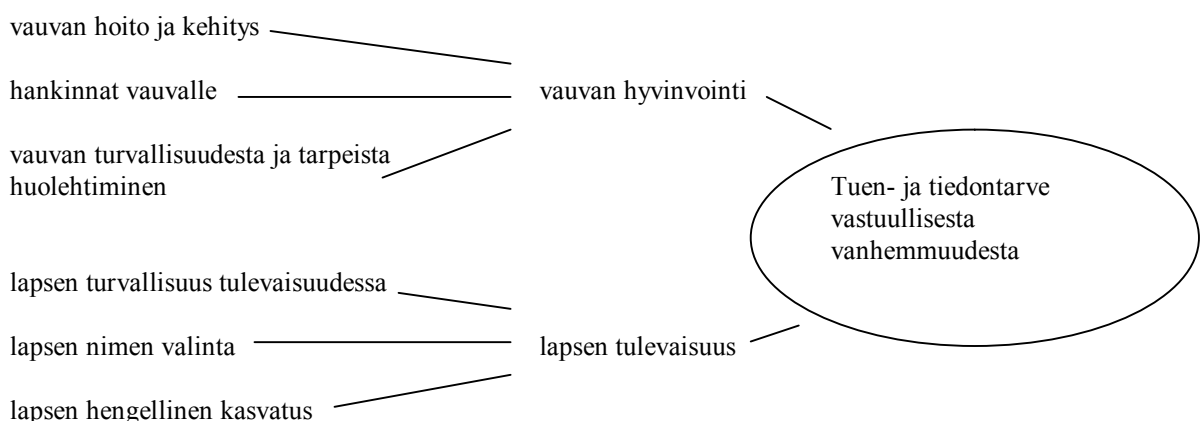
”Meillä on myös mietitty nimiä. Onko teidän suvuilla perinneidenimiä, joita pitäisi nyt antaa lapselle vaikka toiseksi tai kolmanneksi nimeksi?”

”Minkälaisista nimistä piditte enemmän perussuomalaisista, vanhoista suomalaisista nimistä vai esim. jenkkityyppisistä?”

Lapsen tulevaisuuteen vaikuttava tekijä oli lapsen hengellisestä kasvatuksesta päättäminen. Miehet tarvitsivat vertaistukea ja tietoa lapsen hengelliseen kasvatukseen liittyvistä ratkaisuista, joita olivat kirkkokunnan tai seurakunnan valinta lapselle sekä lapsen ristiminen. Lapsen hengelliseen kasvatukseen liittyviä kuvauksia ilmensivät seuraavat suorat lainaukset:

”Ristitäänkö teillä lapset luterilaiseksi vai ortodoksiksi vai tuleeko lapselle nimeäminen? Meillä varmaan ristitään, kirkkokunnasta ei vielä tietoa”

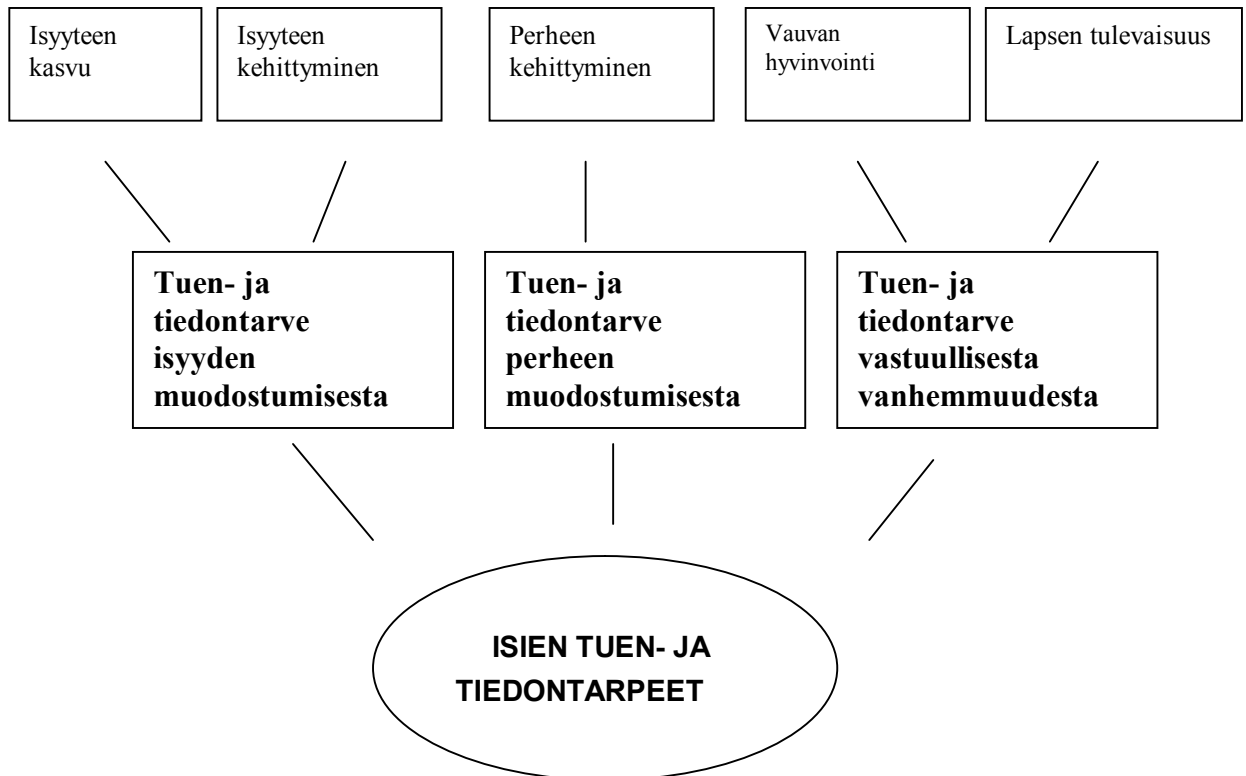
”Voiko sen tuon kirkkokunnan vapaasti valita? Suostuvatko kirkot lasta kastamaan, jos vanhemmat eivät kyseiseen seurakuntaan kuulu?”

Kuvio 3: Tuen- ja tiedontarpeet vastuullisesta vanhemmuudesta

Isien keskustelujen tutkimusaineistosta isien tuen- ja tiedontarpeiksi muodostui kolme kategoriaa: tuen- ja tiedontarpeet isyyden muodostumisesta, perheen

muodostumisesta ja vastuullisesta vanhemmuudesta. Tuen- ja tiedontarve isyyden muodostumisesta koostui isyyteen kasvusta ja isyyteen kehittymisestä. Tuen- ja tiedontarve perheen muodostumisesta koostui perheen kehittymisestä. Tuen- ja tiedontarve vastuullisesta vanhemmuudesta muodostui vauvan hyvinvoinnista ja lapsen tulevaisuudesta. (Ks. kuvio 4.)

Kuvio 4: Isien tuen- ja tiedontarpeet

6.2 Perhevalmennusteemat

Perhevalmennusteemojen yläkategorioita muodostui kahdeksan: vertaistuen muodostuminen, odotukseen ja synnytykseen liittyvä tieto, parisuhteen tukeminen, vanhemmuuden kehittymisen tukeminen, vanhemman ja lapsen kiintymyssuhteen tukeminen, tieto vauvan hoidosta ja kehittymisestä, perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukeminen ja perhevalmennuksen toteutus (ks. liite 3). Vertaistuen muodostumisesta perhevalmennusrungoissa oli yläkategorioista eniten mainintoja eli 45 mainintaa (n=178). Vertaistuen muodostuminen muodostui isien vertaisryhmästä, äitien vertaisryhmästä, tutustumisesta vertaisryhmään,

kokemusten jakamisesta ja synnytyskokemusten jakamisesta. Vertaistuen muodostumisen teemaa käsiteltiin kaikissa perhevalmennuksissa. (Ks. taulukko 6.)

Perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukemisesta perhevalmennuksesta löytyi toiseksi eniten mainintoja eli 35 mainintaa (n=178). Perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukeminen muodostui perhevalmennusteemoista tieto ja kokemukset perheen arjessa, tieto päivähoidosta, perheen ja työn yhteensovittaminen, perheen hyvinvointi, perheen tukeminen, perheen merkitys, tuesta perheen valmistautumisessa ja valmistautumisesta lapsen tuloon. Kaikissa perhevalmennusrungoissa oli teema, joka käsitteli perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukemista. (Ks. taulukko 6.)

Odotukseen ja synnytykseen liittyvästä tiedosta oli perhevalmennusrungoissa 30 mainintaa (n=178). Kategoria muodostui seuraavista alakategorioista: synnytykseen liittyvä tieto, tutustuminen synnytyssairaalaan, äidin fyysinen hyvinvointi, tieto odotusajan hyvinvoinnista ja tieto synnytyksen jälkeisestä ajasta. Odotukseen ja synnytykseen liittyvää tietoa käsittelevä teema esiintyi viidessä perhevalmennusrungossa. Tieto vauvan hoidosta ja kehitymisestä mainittiin 21 kertaa (n=178). Kategoria muodostui neljästä alakategoriasta eli tieto vauvan hoidosta, tieto vastasyntyneestä, imetystietoudesta ja tieto vauvan kehityksestä. Tieto vauvan hoidosta ja kehitymisestä oli aihe, jota käsiteltiin kaikissa perhevalmennuksissa. (Ks. taulukko 6.)

Vanhemmuuden kehittymisen tukeminen oli yksi yläkategorioista. Siitä perhevalmennusrungoissa oli 15 mainintaa (n=178). Vanhemmuuden kehittymisen tukemista kuvasivat isyyden kehittyminen, tieto ja tuki vanhemmuuteen kasvussa ja isyyden todentuminen. Kaikissa perhevalmennusrungoissa löytyi maininta vanhemmuuden kehittymisen tukemiseen kuuluvasta kategoriasta. Perhevalmennusrungoista löytyi 13 mainintaa (n=178) parisuhteen tukemisesta, joka muodostui parisuhteen merkitys ja tukeminen ja seksuaalisuus tiedosta. Parisuhteen tukemisen teema esiintyi viidessä perhevalmennusrungossa. (Ks. taulukko 6.)

Taulukko 6: Perhevalmennusrunkojen teemojen maininnat kategorioittain ja alakategorioittain jaoteltuna

Perhevalmennusrungot Perhevalmennuskerrat	R 1 (13)	R2 (13)	R3 (8)	R4 (7)	R5 (6)	R6 (5)	Yhteensä 178 mainintaa
Kategoria							
Vertaistuen muodostuminen	14	5	8	8	4	6	45
- tutustuminen vertaisryhmään	3	1	1	1	2	1	9
- kokemusten jakaminen	-	-	-	5	-	-	5
- äitien vertaisryhmä	5	1	3	1	1	-	11
- isien vertaisryhmä	5	1	3	1	1	4	15
- synnytyskokemusten jakaminen	1	2	1	-	-	1	5
Odotukseen ja synnytykseen liittyvä tieto	8	7	5	4	6	-	30
- tieto odotusajan hyvinvoinnista	1	1	1	1	1	-	5
- synnytykseen liittyvä tieto	3	1	2	2	1	-	9
- tutustuminen synnytyssairaalaan	-	2	1	1	2	-	6
- tieto synnytyksen jälkeisestä ajasta	1	1	1	-	1	-	4
- äidin fyysinen hyvinvointi	3	2	-	-	1	-	6
Parisuhteen tukeminen	2	2	2	-	3	4	13
- parisuhteen merkitys ja tukeminen	2	2	1	-	3	3	9
- tieto seksuaalisuudesta	-	-	1	-	-	1	2
Vanhemmuuden kehittymisen tukeminen	1	2	1	5	2	4	15
- tieto ja tuki vanhemmuuteen kasvussa	1	-	1	4	-	-	6
- isyyden kehittyminen	-	1	-	1	2	3	7
- isyyden todentuminen	-	1	-	-	-	1	2
Vanhemman ja lapsen kiintymyssuhteen tukeminen	5	2	2	3	-	-	12
- varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen	5	1	-	-	-	-	6
- vauvan ja vanhemman läheisyyden tukeminen toiminnallisilla keinoilla	-	1	2	3	-	-	6
Tieto vauvan hoidosta ja kehittämisestä	5	4	4	6	1	1	21
- tieto vastasyntyneestä	1	1	2	1	-	-	5
- tieto vauvanhoidosta	1	2	1	3	1	1	9
- tieto vauvan kehityksestä	2	1	-	-	-	-	3
- imetystietous	1	-	1	2	-	-	4
Perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukeminen	8	9	2	7	1	8	35
- perheen merkitys	-	-	-	2	-	1	3
- tuki perheen valmistautumisessa	-	-	-	-	-	2	2
- tieto ja kokemukset perheen arjesta	4	1	1	2	1	1	10
- perheen hyvinvointi	1	2	-	1	-	-	4
- valmistautuminen lapsen tulon	-	-	-	-	-	1	1
- valmistautuminen lapsen tulon	-	2	1	-	-	1	4
- perheen tukeminen	-	2	-	1	-	2	5
- perheen ja työn yhteensovittaminen	3	2	-	1	-	-	6
- tieto päivähoitosta	-	-	-	-	-	-	-
Perhevalmennuksen toteutus	1	3	2	1	-	-	7
- vaikutusmahdollisuus perhevalmennukseen	1	1	1	1	-	-	4
- perhevalmennuksen kehittäminen	-	2	1	-	-	-	3
Yhteensä	44	34	26	34	17	23	178

Vanhemman ja lapsen kiintymyssuhteen tukeminen mainittiin 12 kertaa (n=178). Se kuvattiin varhaisen vuorovaikutuksen tukemisena ja vauvan ja vanhemman läheisyyden tukemisena toiminnallisilla keinoilla. Vanhemman ja lapsen kiintymyssuhteen tukemisen mainintoja oli neljässä perhevalmennusrungossa. Vähiten mainintoja löytyi yläkategoriasta perhevalmennuksen toteutus eli seitsemän mainintaa (n=178). Perhevalmennuksen toteutus muodostui vaikutusmahdollisuudesta perhevalmennukseen ja perhevalmennuksen kehittämisestä. Perhevalmennuksen toteutus oli yhtenä teemana neljässä perhevalmennusrungossa. (Ks. taulukko 6.)

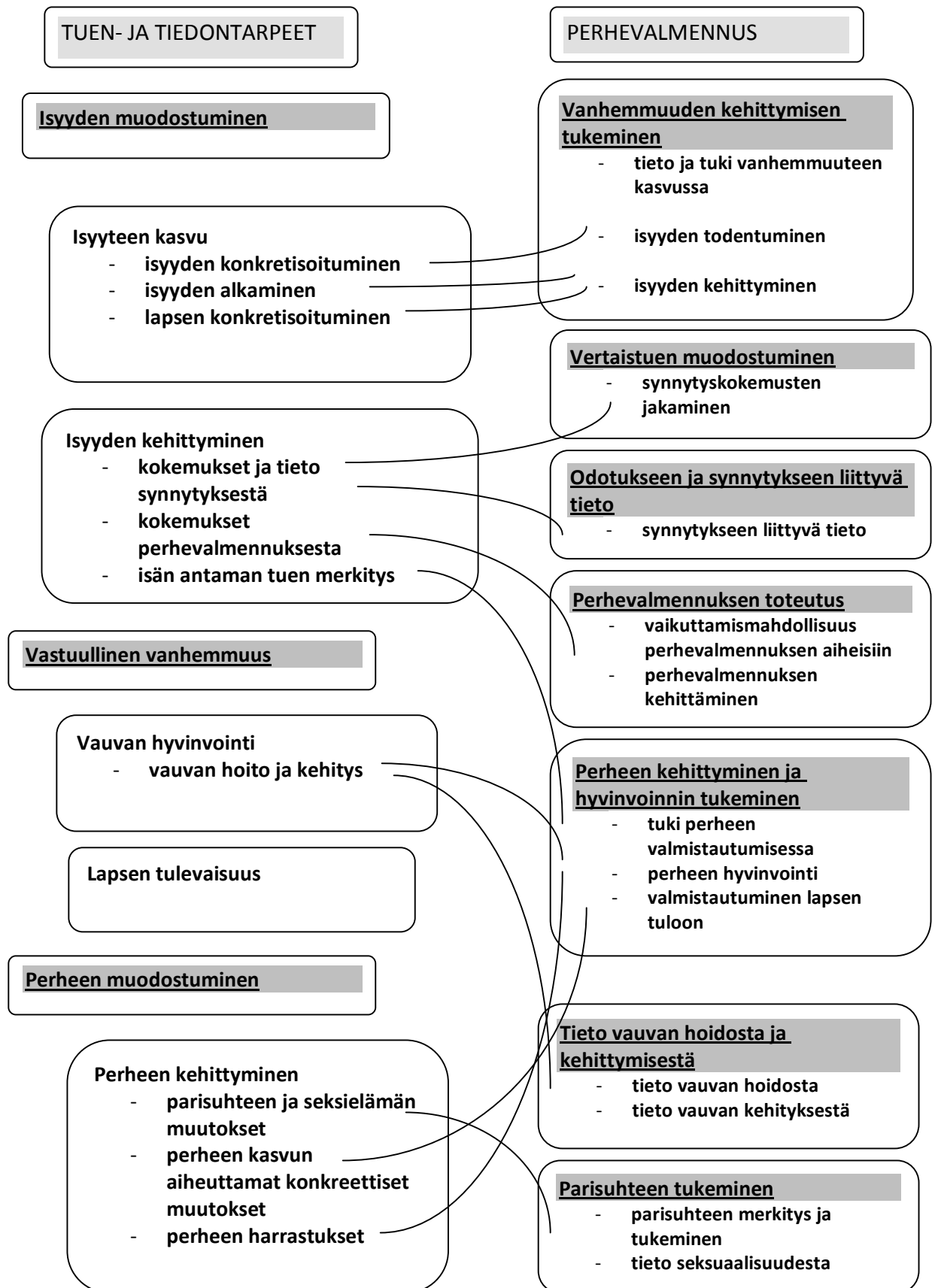
6.3 Yhteneväisyydet ja eroavaisuudet isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä

6.3.1 Yhteneväisyydet isien tuen- ja tiedontarpeissa ja perhevalmennusteemoissa

Yhteneväisyyksiä isien keskusteluiden ja perhevalmennusteemojen välillä oli useita. Isien keskusteluissa tuen- ja tiedontarpeet isyyden muodostumisesta sisälsivät isyyteen kasvun ja isyyden kehittymisen. Isyyteen kasvu vastaavia aiheita löytyi perhevalmennusteemoista vanhemmuuden kehittymisen tukemisesta. Alakategorioista isyyden konkretisoituminen vastasi täysin perhevalmennusteemaa isyyden todentumista (ks. kuvio 5, liite 4). Isyyden alkamista ja lapsen konkretisoitumista käsiteltiin perhevalmennuksessa isyyden kehittämisessä. Keskusteluissa isyyden kehittymisen vastaavia aiheita esiintyi jakautuen eri perhevalmennusteemoihin: vertaistuen muodostuminen, odotukseen ja synnytykseen liittyvä tieto, perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukeminen ja perhevalmennuksen toteutus. Isyyden kehittymisen alakategoriaa kokemuksia ja tietoa synnytyksessä käsiteltiin perhevalmennuksessa synnytykokemusten jakamista ja synnytykseen liittyvän tiedon aiheissa. Keskustelujen kokemuksia perhevalmennuksesta käsiteltiin perhevalmennuksen toteutusaiheissa vaikuttamismahdollisuus perhevalmennuksen aiheisiin ja perhevalmennuksen kehittäminen. Keskusteluissa esiin tullutta isän antaman tuen merkityksestä käsiteltiin perhevalmennuksessa tuki perheen valmistautumisessa, jossa käsiteltiin aiheita miehen tuki puolisolalle ja itselleen. (Ks. kuvio 5, liite 4.)

Isien keskusteluissa vastuullinen vanhemmuus muodostui vauvan hyvinvoinnista ja lapsen tulevaisuudesta, ja niihin perhevalmennusteemoissa oli vastaavia mainintoja tieto vauvan hoidosta ja kehityksestä ja perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukemisesta. Vauvan hyvinvoinnin muodostavia alakategorioita vauvan hoito ja kehitys vastasi perhevalmennusteemoissa tieto vauvan hoidosta ja tieto vauvan kehityksestä. Lisäksi vastaavuutta esiintyi myös perheen hyvinvointi teemasta, jossa käsiteltiin koko perheen, ei pelkästään vauvan hyvinvointia esimerkiksi suun terveyden osalta. (Ks. kuvio 5, liite 4.)

Vastaavia teemoja kuin tuen- ja tiedontarpeet perheen muodostumisesta isien keskusteluissa löytyi perhevalmennuksen parisuhteen tukemisesta ja perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukemisesta. Keskusteluissa isät kaipasivat tukea ja tietoa parisuhteen ja seksielämän muutoksiin, ja vastaavia aiheita perhevalmennuksessa käsiteltiin parisuhteen tukemisessa, kuten parisuhteen merkitys ja tukeminen ja tietoa seksuaalisuudesta. Keskusteluissa isien kiinnostuksen kohteena olivat perheen kasvun aiheuttamat konkreettiset muutokset, joista perhevalmennusteemoissa esiintyi vastaavuutta perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukemisen teemasta valmistautuminen lapsen tuloon, mutta aihe ilmeni vain yhdessä perhevalmennusrungossa. Keskusteluiden perheen harrastukset esiintyivät perhevalmennuksessa perheen hyvinvointi aiheena. (Ks. kuvio 5, liite 4.)

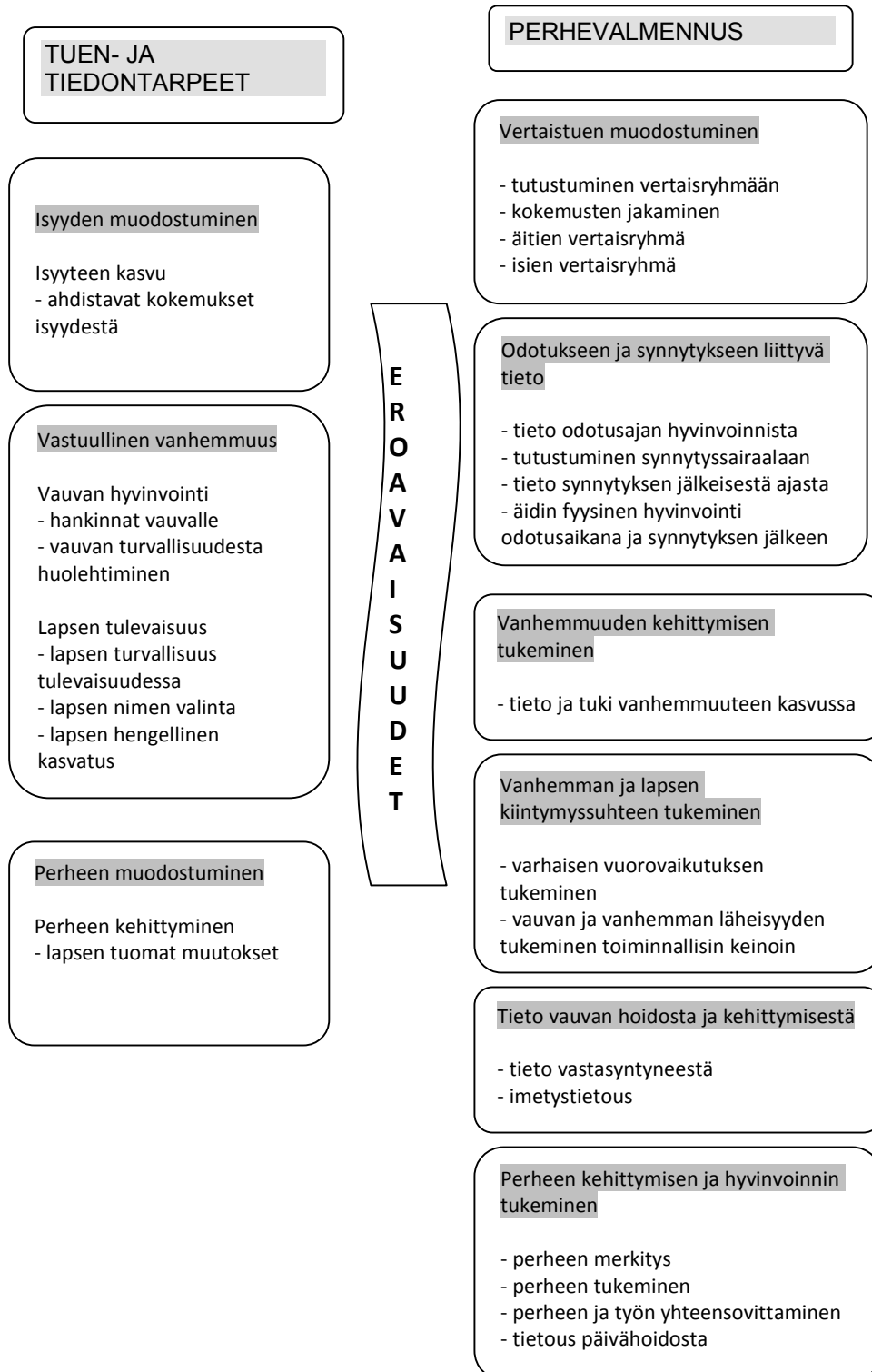

Kuvio 5: Isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen yhteneväisyydet

6.3.2 Eroavaisuudet isien tuen- ja tiedontarpeissa ja perhevalmennusteemoissa

Eroavaisuuksia löytyi keskusteluiden ja perhevalmennusteemojen väliltä. Keskusteluissa isyyden kasvuun liittyvistä isyyden ahdistavista kokemuksista ei perhevalmennusaiheissa esiintynyt suoraa mainintaa. Keskusteluissa vauvan hyvinvointiin isät kaipasivat tietoa ja tukea vauvan hankinnoista ja vauvan turvallisuudesta ja tarpeista huolehtimisesta. Perhevalmennusteemoissa vauvan hankinnoista ei esiintynyt mainintoja eikä vauvan turvallisuuteen liittyvää teemaa. Vauvan tarpeita käsiteltiin yhtenä aiheena vauvanhoitoteemassa. Isien keskusteluissa lapsen tulevaisuus muodostui lapsen turvallisuudesta tulevaisuudessa, lapsen nimen valinnasta ja lapsen hengellisestä kasvatuksesta. Näitä aiheita ei perhevalmennuksesta esiintynyt. Keskusteluiden perheen kehittymisen alakategoriaa lapsen tuomat muutokset vastaavaa teemaa ei perhevalmennuksessa ollut. Aihetta saatetaan käsitellä perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukemisen aihealueessa tieto ja kokemus perheen arjesta, mutta tarkasti vastaava teemaa ei perhevalmennuksesta esiintynyt. (Ks. kuvio 6.)

Perhevalmennuksessa esiintyi runsaasti teemoja, jotka eivät isien keskusteluissa tuen- ja tiedontarpeina ilmenneet. Perhevalmennusteemoista eniten mainintoja oli vertaistuen muodostumisesta. Vertaistuentarve ei esiintynyt keskusteluissa. Perhevalmennuksen aiheista, joita keskusteluissa ei esiintynyt odotukseen ja synnytykseen liittyvän tiedon osalta, olivat tieto odotusajan hyvinvoinnista, synnytyssairaalaan tutustuminen, tieto synnytyksen jälkeisestä ajasta ja äidin fyysinen hyvinvointi odotusaikana ja synnytyksen jälkeen. Perhevalmennusteemoista vanhemmuuden kehittymisen tukemisen aihe tieto ja tuki vanhemmuuteen kasvussa ei keskusteluissa ilmennyt. Perhevalmennusteemoista vanhemman ja lapsen kiintymyssuhteen tukeminen ei tullut keskusteluissa ilmi, eikä vauvan hoito ja kehittymistiedon osalta aihealueet tieto vastasyntyneestä eikä imetystietous. Keskusteluissa tuen- ja tiedontarpeina eivät ilmenneet perhevalmennusteemoissa perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukemisen aiheet perheen merkitys, perheen tukeminen, perheen ja työn yhteensovittaminen eikä päivähoitotietous. (Ks. kuvio 6.)

Kuvio 6: Isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen eroavaisuudet

7 POHDINTA

7.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

7.1.1 Tulosten tarkastelu

Keskusteluissa isien tuen- ja tiedontarpeeksi muodostuivat isyyden muodostuminen, vastuullinen vanhemmuus ja perheen muodostuminen. Isyyden muodostumiseen kuuluivat isyyteen kasvu ja isyyden kehittyminen. Isyyteen kasvu tapahtui isyyden alkamisella, isyyden konkretisoitumisella ja lapsen olemassaolon konkretisoitumisella. Isät tarvitsevat isyyteen kasvuunsa tekijöitä, jotka todentavat vauvan olemassaoloa ja tulevaa isyyttä, kuten ultraäänitutkimuksia ja isyyspaketteja. Tulos vastaa Kaila-Behmin (1997) tutkimuksen tulosta esikoisen isäksi tulemistä kuvaavia vaiheita sekä miesten kokemuksia isäksi tulemisen ja kiinnittymisen vaiheista (Paavilainen 2003; Donovan 1995). Isyyteen kasvuun kuluivat ahdistavat kokemukset isyydestä. Näistä ei aikaisemmissa tutkimuksissa löytynyt suoraa mainintaa, mutta odottavien isien on todettu kokevan enemmän stressioireita kuin miesten, joiden vaimot eivät ole raskaana (Tsai & Chen 1997), mikä saattaa kuvastaa isyyden ahdistavia kokemuksia. Perhevalmennuksen teemoista ei esiintynyt mainintaa isyyden ahdistavista kokemuksista, joka oli eroavaisuus tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä. Asiaa saatetaan käsitellä isyyden kehittymisen yhteydessä, mutta varsinaisena aiheena sitä ei ilmennyt. Perhevalmennuksessa olisikin annettava mahdollisuus isyyden aiheuttamien negatiivisten tunteiden läpikäymiseen.

Isyyden kehittymisen tuen- ja tiedontarpeita kuvasivat kokemukset ja tieto synnytyksestä, perhevalmennuksesta ja isän antaman tuen merkitys. Isien tuen- ja tiedontarve synnytyksestä vastaa aikaisempia tutkimustuloksia, joissa isät kokivat synnytyksen ainutkertaisena, unohtumattomana ja erittäin myönteisenä (Mesiäislehto-Soukka 2005; Vallimies-Patomäki 1998). Perhevalmennuksessa halutaan tietoa synnytyksestä, koska se on merkittävä tapahtuma (Paavilainen 2003; Mikkonen 2000; Vehviläinen-Julkunen ym.1995). Perhevalmennuksessa tarjottiin synnytystietoutta, ja tämä oli yhtenevä aihealue tuen- ja tiedontarpeiden kanssa. Synnytyksestä kaivataan konkreettista tietoa (Mesiäislehto-Soukka 2005;

Liukkonen & Vehviläinen-Julkunen 1997), kuten tietoa päätöksenteosta synnytyksestä, synnytystaidoista ja kivunlievityksestä (Gagnon & Sandall 2009) sekä synnytyksen ongelmatilanteista (Paavilainen 2003; Vallimies-Patomäki 1998; Kaila-Behm 1997). Tämän tutkimuksen perusteella ei voida todeta, sisälsikö perhevalmennus näitä aihealueita, koska sisältöjä ei tarkemmin tutkittu. Isien tuen- ja tiedontarpeina esiintyivät kokemukset perhevalmennuksesta. Isien tiedontarpeen on todettu lisääntyvän, kun mies saa tietää lapsen tulosta ja se on voimakkainta perhevalmennuksen ajankohtana (Mesiäislehto-Soukka 2005), mitä tämän tutkimuksen tulos puoltaa. Perhevalmennusteemoissa huomioitiin perhevalmennuksen toteuttaminen, kuten vaikuttamismahdollisuus aiheisiin ja perhevalmennuksen kehittäminen. Tulos on hyvä perhevalmennuksen kehittämisen kannalta, koska aikaisempien tutkimusten mukaan perhevalmennuksen aiheita ei ole osattu kohdentaa osallistuneiden isien tarpeiden mukaan (Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997). Isyyden kehittymisen tuen- ja tiedontarvetta kuvasi tutkimuksessa isien antaman tuen merkitys. Perhevalmennuksen teemoissa vastaavaa aihetta käsiteltiin perheen valmistautumisessa. Kirjallisuudessa on korostettu isien tukihenkilönä toimimista synnytyksessä (Mesiäislehto-Soukka; Melender 2002; Vallimies-Patomäki 1998), mutta isän tuen merkityksestä raskausaikana hoitotieteellisiä tutkimuksia ei löytynyt.

Isien tuen- ja tiedontarpeet vastuullisesta vanhemmuudesta muodostuivat vauvan hyvinvoinnista ja lapsen tulevaisuudesta. Vauvan hoito ja kehitys oli aihealue, jota käsiteltiin vauvanhoito ja vauvan kehitystiedoissa. Vauvanhoito on aihealue, josta tietoa kaivataan (Mesiäislehto-Soukka 2005) ja tähän tarpeeseen tämän tutkimuksen mukaan vastataan. Tuen- ja tiedontarpeeseen vauvan hankinnoista ja turvallisuudesta huolehtimisesta ei löytynyt vastaavaa teemaa perhevalmennuksesta. Isät selvästi tarvitsevat tukea konkreettisista asioista, kuten turvakaukalon hankinnasta ja se voi osittain liittyä vauvan todeksi työskentelyyn (Kaila-Behm 1997). Hankintojen kautta isät mahdollisesti työskentelevät vauvaa todeksi ja konkreettiseksi, ja se olisi perhevalmennuksessa isäryhmissä huomioitava. Isien tuen- ja tiedontarpeesta lapsen tulevaisuudesta ei löytynyt yhtäläisyyttä perhevalmennusteemoista. Vastaavaa aiheita ei käsitelty myöskään isien tuen- ja tuentarpeita käsittelevässä aikaisemmassa kirjallisuudessa. Aihealueet lapsen turvallisesta tulevaisuudesta, lapsen nimen valinnasta ja lapsen hengellisestä

kasvatuksesta olivat keskusteluissa isää kiinnostavia aiheita. Niihin pitäisi perhevalmennuksessa kiinnittää huomioita, jos halutaan toteuttaa perhevalmennusta isien tarpeiden mukaisesti.

Isien tuen- ja tiedontarvetta perheen muodostumisesta vastasi perhevalmennuksen teemoissa parisuhteen tukeminen ja perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukeminen. Parisuhteeseen ja seksuaalisuuteen kaivattiin keskusteluissa tukea ja tietoa ja näitä aiheita perhevalmennuksessa käsiteltiin. Tulos on ristiriidassa Kaila-Behmin (1997) tutkimustuloksen kanssa, jossa isät eivät odottaneet perhevalmennuksessa tietoa puolisosuhteesta tai sukupuolielämästä. Kuitenkin isät halusivat keskustella kokeneempien isien kanssa parisuhteesta ja vanhemmuudesta (Mesiäislehto-Soukka 2005). Perheen kasvun aiheuttamat konkreettiset muutokset, kuten auton tai kodin vaihto ja perheen harrastukset, kuvastavat perheenlisäyksen aiheuttamaa kodin rakentamista konkreettisella ja henkisellä tasolla (ks. Mesiäislehto-Soukka 2005; Haukkamaa 2000). Isien tuen- ja tiedontarve lapsen tuomista muutoksista kertoo isien muuttumisesta vastuullisimmaksi lapsen syntymän myötä (ks. Fägerskiöld 2008). Perhevalmennuksessa vastaavia aiheita käsitellään perheeksi valmistautumisen tukemisessa.

Perhevalmennusteemoista eniten mainintoja aineistossa oli vertaistuen muodostumisesta. Vertaistuki ei tullut esille keskusteluissa, mutta voidaan olettaa, että internetin keskustelupalstalle hakeutumisen takana olisi isien vertaistuen tarve. Vertaistuen ja kokeneempien isien kanssa keskustelu on tullut useassa äitiyshuollon tutkimuksessa esille (ks. Paavilainen 2003; Vallimies-Patomäki 1998; Vehviläinen-Julkunen 1996; 1995). Vertaistuki perhevalmennuksessa ei toteudu, koska pienryhmiä ei ole kaikilla paikkakunnilla (Viljamaa 2003). Tähän tutkimukseen valittiin perhevalmennukset, joissa oli isätoimintaa, siksi vertaistuki korostuu tässä tutkimuksessa. Jos tutkimuksen otoskoko perhevalmennusrunkojen osalta olisi ollut laajempi ja mukana olisi ollut perhevalmennukset, joissa pienryhmätoimintaa ei ole, olisi tulos ollut mahdollisesti eriävä.

Perhevalmennuksen odotukseen ja synnytykseen liittyvissä tiedoissa oli äideille suunnattuja aihealueita, kuten tieto odotusajan hyvinvoinnista, tieto synnytyksen

jälkeisestä ajasta ja äidin fyysinen hyvinvointi odotuksen ja synnytyksen jälkeen. Nämä aiheet eivät tulleet esille keskusteluissa. Aikaisemmissa tutkimuksissa on todettu odottavan perheen hoito äitisuuntautuneeksi ja isät ohittavaksi (Baley ym. 2009; Premberg ym. 2008; Mesiäislehto-Soukka 2005; Paavilainen 2003; Kaila-Behm 1997), ja isät ovat kokeneet olevansa perhevalmennuksessa passiivisesti mukana (Mesiäislehto-Soukka 2005). Tämän tutkimuksen tulosten perustella voidaan todeta, että sitä ei olla perhevalmennuksessa pystytty täysin korjaamaan, vaan osa perhevalmennuksen teemoista on äideille suunnattuja.

Isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä oli eroavaisuuksia vanhemmuuteen kasvun tiedon ja tuen osalta. Isien keskusteluissa vanhemmuuden kasvuun ei kaivattu tukea tai tietoa, mikä poikkeaa Viljamaan (2003) tutkimuksen tuloksesta, jossa isien saama tuki vanhemmuuteen koettiin riittämättömäksi. Gagnonin ja Sandalin (2009) tutkimuksessa perhevalmennukselta kaivattiin tietoa vanhemmuudesta. Tässä tutkimuksessa keskustelujen ja perhevalmennusteemojen välillä oli eroavaisuutta vanhemman ja lapsen kiintymyssuhteen tukemisessa. Varhainen vuorovaikutus ja vauvan ja vanhemman läheisyyden tukeminen eivät tulleet esille isien keskusteluissa. Aihealue on sinällään ajankohtainen ja siitä on tehty useita tutkimuksia (ks. taulukko 3). Varhaisen vuorovaikutuksen tärkeyden takia siihen mahdollisesti kiinnitetään huomioita perhevalmennuksessa erilaisten vuorovaikutusta parantavien menetelmien kautta, mitä tukee Prembergin ym. (2008) tutkimustulos, jonka mukaan isän ja lapsen välinen suhde parani, jos he saivat viettää aikaa kahden kesken lapsen kanssa.

Perhevalmennuksen teemoista perheen kehittymisen ja hyvinvoinnin tukeminen ei keskusteluissa esiintynyt perheen merkityksen, perheen tukemisen, perheen ja työn yhteensovittamisen aiheita tai päivähoitotietoutta. Perheen merkitykseen ja tukemiseen on tärkeää panostaa, koska osa perhevalmennukseen osallistuvista koki jääneensä vaille perhe-elämän valmiuksia (Paavilainen 2003). Kuitenkin tuen saannilla on perheen kuormittavia tekijöitä vähentävä merkitys (Hakulinen 1998). Tiedon- tai tuentarve perheen ja työn yhteen sovittamisesta ei tullut esille keskusteluissa, vaikka lapsen syntymän vaikutuksen taloudelliseen tilanteeseen ja työssä käyntiin on todettu aiheuttavan isille huolta (Mesiäislehto-Soukka 2005;

Pollock ym. 2005; Kaila-Behm 1997.) Keskustelua ei isien kesken käyty päivähoitosta, mutta asiaa käsiteltiin perhevalmennuksessa.

Isien tuen- ja tiedontarpeina ei keskusteluissa tullut esiin tiedontarve vastasyntyneestä eikä imetyksestä. Nämä aiheet kuuluvat kuitenkin perhevalmennusteemoihin. Tietoa vastasyntyneestä ja imetyksestä kaivattiin aikaisempien tutkimuksissa perusteella (Gagnon & Sandall 2009; Mesiäislehto-Soukka 2005) ja isien merkityksestä imetyksen tukemiseen on tehty useita tutkimuksia (ks. taulukko 4). Aiheet ovat tärkeitä, mutta niiden ajankohtaa ja esitystapaa perhevalmennuksessa kannattaa miettiä, jotta toivottu ohjaus tavoittaa kuulijansa. Esimerkiksi synnytyksen jälkeen isät kokivat jäävänsä ilman opetusta ja ohjausta vauvan ensimmäisen kylvetyksen yhteydessä (Mesiäislehto-Soukka 2005), koska kättilöillä oli kiire. Saattaa olla, että aiheesta oli perhevalmennuksessa puhuttu, mutta se ei ollut tavoittanut isiä ennen kuin asia oli ajankohtainen, eli ohjauksen ajankohtaan kannattaa kiinnittää huomioita.

7.1.2 Johtopäätökset

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että perhevalmennusta on kehitetty isien odotuksia vastaavaan suuntaan, mutta joidenkin tiedon- ja tuentarpeiden kohdalla perhevalmennusta tulisi edelleen kehittää. Vertaistukeen keskitytään nykyisin perhevalmennuksessa ja sen tarve on tullut esille aikaisemmissa tutkimuksissa, mutta se ei esiintynyt tämän tutkimuksen isien tuen- ja tiedontarpeena. Tämän tutkimuksen tulosten perusteella isillä oli tarvetta isyyden negatiivisten tuntemusten läpikäymiseen ja niitä ei huomioitu perhevalmennuksessa. Siihen tarpeeseen voitaisiin vastata perhevalmennuksen vertaistukiryhmissä. Synnytyksestä haluttiin tietoa ja synnytystietoa perhevalmennus tarjosi. Isät halusivat tietoa vauvan hyvinvoinnista ja myös tähän tarpeeseen perhevalmennus vastasi. Perhevalmennuksessa ei käsitelty isien tuen- ja tiedontarpeina esiintyneitä konkreettisia asioista eikä lapsen turvallisuuden ja tulevaisuuteen vaikuttavia tekijöitä, kuten hengellistä kasvatusta. Perhevalmennukseen voitaisiin lisätä oma teema vauvan hankinnoista sekä mahdollisesti seurakunnan osio hengellisestä kasvatuksesta.

Perhevalmennus on joiltakin teemoiltaan äiti- ja työntekijälähtöinen. Perhevalmennus tarjosi aiheita, kuten äidin hyvinvointi, varhainen vuorovaikutus, tieto vastasyntyneestä ja imetyksestä, jotka eivät esiintyneet tässä tutkimuksessa isien tuen- ja tiedontarpeena. Perhevalmennusta tuli järjestää ainakin osittain pienryhmissä, jossa äiti- ja isäryhmissä käsiteltäisiin eri teemoja asiakkaiden tarpeiden mukaan. Siten kehitettäisiin perhevalmennusta asiakkaiden tarpeita vastaavaksi ja huomioitaisiin miesnäkökulma raskauteen, synnytykseen ja vanhemmuuteen paremmin.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen, joka on toteutettu laadullisen tutkimuksen menetelmillä, arvioinnissa oleellisinta on tutkimusprosessin luotettavuuden arviointi (Ryan ym. 2007; Eskola & Suoranta 1998). Tutkimuksen luotettavuuden heikkoutena pidetään sitä, että laadullinen aineiston analyysi on aina tutkijan näkemys tutkittavasta ilmiöstä eli tutkija on tutkimusasetelman luoja ja tulkitsija. Tutkimuksen luotettavuus pohdinnassa on syytä huomioida tutkijan puolueettomuusnäkökulma. (Tuomi & Sarajärvi 2009; Nieminen 1998.) Tässä tutkimuksessa tutkijan vaikutusta on pyritty vähentämään, kun analyysissä on keskitetty ilmisältyihin, joihin tutkijan ennakkokäsitykset eivät vaikuta niin voimakkaasti kuin piilosisältyihin (Burns & Grove 2005; Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003). Lisäksi tutkija ei ole vaikuttanut isien keskusteluiden luonteeseen tai perhevalmennusrunkojen teemoihin, koska hän on toiminut täysin ulkopuolisena tutkijana.

Tutkimuksen arvioinnissa voidaan käyttää seuraavia kriteereitä; uskottavuus (*credibility*), luotettavuus (*dependability*), siirrettävyys (*transferability*) ja vahvistettavuus (*confirmability*) (Ryan ym. 2007; Graneheim & Lundman 2004; Morse 1991). Uskottavuutta (*credibility*) tarkasteltaessa huomioidaan, kuinka hyvin tutkimuksessa on pystytty saavuttamaan aiottu lopputulos ja vastaako tulos alkuperäistä lähtökohtaa. Tärkeää on, että aineisto kerätään sieltä, missä ilmiötä esiintyy. Lisäksi kiinnitetään huomiota luokittelun merkityksiin ja kattavuuteen. (Ryan ym. 2007; Graneheim & Lundman 2003.) Tässä tutkimuksessa ensimmäinen osa aineistoa kerättiin internetin keskustelupalstalta, jossa käytiin keskustelua isyyteen, raskauden aikaiseen odotukseen ja synnytykseen liittyvistä teemoista.

Tavoitteena oli löytää keskusteluaineistoa, jossa keskustelua käytäisiin miesten kesken. Keskustelupalstoihin tutustuttaessa suurimmassa osassa palstoista, jotka olivat tarkoitettu isille, keskustelua kävivätkin naiset. Aineisto kerättiin pienestä keskustelufoorumista, jossa keskustelu vaikutti miesten käymältä. Tämän aineiston luotettavuutta voi heikentää vaikeus tietää keskustelijoiden sukupuolta varmasti, koska palstalla esiinnyttäen nimimerkeillä. Aineiston analyysissä tutkija käsitteli kaiken aineiston, jotta kattavuus luokittelussa ei heikentynyt. Toisen osan aineistoa muodostivat perhevalmennuksen teemarungot. Perhevalmennuksen aineisto valittiin siten, että perhevalmennuksessa oli isille ryhmätoimintaa, jotta saataisiin vastaus tutkimuskysymykseen. Myös perhevalmennusaineisto käsiteltiin kokonaisuudessaan. Tutkimusaineiston luokittelu suoritettiin induktiivisesti, jolla pyrittiin tarkastelemaan ilmiötä mahdollisimman objektiivisesti ja aineistolähtöisesti. Tutkimusaineistot olivat kirjallista materiaalia, joten tarkentavien kysymysten tekeminen, kuten haastatteluissa, ei ollut mahdollista. Tulkinta perustuu vain tekstin ilmaisemaan sisältöön. Luotettavuutta voi heikentää se, että tutkija on voinut tulkita isien ajatukset heidän kirjoitelmistaan virheellisesti. Perhevalmennusteemojen kohdalla virhetulkintoja riski on pienempi aineiston selkeyden johdosta.

Luotettavuuskysymykset (*dependability*) liittyvät tiedon pysyvyyteen. Aineiston antama tieto voi pitkällä aikavälillä kerättynä muuttua. (Graneheim & Lundman 2003.) Tämän tutkimuksen aineisto kerättiin sekä isien keskusteluista että perhevalmennusrungoista samanaikaisesti, jotta ne molemmat kuvastaisivat tämän hetken tilannetta ja aikaa. Ryan ym. (2007) pitävät luotettavuuskysymyksiä olennaisena tekijänä täsmällisyydestä, johon sisältyy tutkijan antama riittävä tieto lukijalle tutkimuksesta. Tutkimusta voidaan pitää luotettavana, jos toinen tutkija pystyy seuraamaan tutkijan tekemiä ratkaisuja ja päätyy yhteneviin päätelmiin. Tässä tutkimuksessa raportoinnissa on pyritty kuvaamaan tutkijan päättelyä taulukoiden ja kuvioden avulla. Toisen tutkijan arviointia aineiston analyysissä ei käytetty. Siirrettävyydellä (*transferability*) tarkoitetaan tiedon sopivuutta toisiin vastaavanlaisiin tilanteisiin. Lisäksi on tärkeää kuvata alkuperäinen konteksti ja vastaajien ominaisuudet tarkasti, jotta lukija voi arvioida tiedon sopivuutta samankaltaisiin tilanteisiin. (Ryan ym. 2007; Graneheim & Lundman 2003.) Tämän tutkimuksen osalta perhevalmennusteemat ovat siirrettävissä toiseen ympäristöön,

koska ne ovat yleisellä tasolla kuvattuja. Mutta isien keskustelut olivat tilannesidonnaisia ja niiden siirrettävyyttä on hankala arvioida. Lisäksi vastaajien ominaisuuksia ei pystytä kuvaamaan, koska isät, joiden keskusteluista aineisto kerättiin, esiintyivät nimimerkillä, eivätkä paljastaneet itsestään henkilötietoja, kuten ikää, asuinalueitaan tai lasten lukumäärää.

Vahvistettavuus (*confirmability*) vaatii, että tutkija ilmaisee, kuinka hän on päätenyt tuloksiin ja että tulokset on johdettu aineistosta (Ryan ym. 2007). Tässä tutkimuksessa tutkija on pyrkinyt kuvaamaan sisällönanalyysin vaiheita ja ajatteluaan taulukoissa ja kuvioissa, jotta lukija pystyy päättämään ajattelun kulkua ja siten arvioimaan analyysin luotettavuutta. Aineiston pelkistettyjen ilmausten ryhmittely ja luokittelu on kuvattu kuvioissa (ks. liitteet 2, 3 ja 4). Lisäksi aineistosta syntyneiden yläkategorioiden yhteyttä aineistoon on pyritty perustelemaan suorilla lainauksilla keskusteluista.

Tulosten luotettavuutta tarkastellessa arvioidaan, onko tulos tavoitteiden mukainen (Burn & Grove 2005). Tässä tutkimuksessa tulokset antavat vastauksen tutkimuskysymyksiin. Tutkimusmenetelmän valinta oli sopiva tutkimustehtävään, koska haluttiin tavoittaa isien tuen- ja tiedontarpeita. Luotettavuutta olisi parantanut, jos kirjallisen aineiston rinnalla olisi käytetty haastatteluaineistoa. Luotettavuutta olisi lisäksi voitu parantaa käyttämällä toisen tutkijan arviointia.

7.3 Tutkimuseettiset kysymykset

Tutkija vastaa tutkimuksen toteuttamisesta eettisesti (ETENE 2001, Helsingin julistus 1964). Tässä tutkimuksessa on pyritty noudattamaan hyvää tutkimuseettistä käytäntöä ja tieteellisesti hyväksytyjä toimintatapoja. Tutkimusvaiheet on toteutettu huolellisesti ja tarkasti ja tutkimusraportissa on tuotu esiin tutkimuksen edellytykset ja oletukset. Tutkimuksessa on kunnioitettava tutkittavien ihmisoikeuksia, terveyttä, elämää, yksityisyyttä ja koskemattomuutta. Tutkimus ei saa vahingoittaa tutkittavaa. Tutkimuksen hyötyjä ja haittoja on arvioitava tarkasti ja tutkimuksen hyödyn on oltava suurempi kuin haittojen. Tutkijan on tuotava esiin tutkimuksen tarkoitus, menetelmät, perusteet ja

mahdolliset haitat ja tutkittavalle aiheutuva mahdollinen epämukavuus (Burns & Grove 2005; ETENE 2001; Helsingin julistus 1964). Tutkimukseen osallistuvien on tiedettävä, mihin tutkimuksessa saatuja tietoja käytetään. Tutkimukseen on anottava lupa tutkimusorganisaatiolta. (Burns & Grove 2005.) Tässä tutkimuksessa tutkimusaineisto kerättiin internetin keskustelupalstoilta, jotka ovat julkisia, siksi tutkimuslupaa ei tarvittu. Toisen osan aineistoista muodostivat perhevalmennusrungot, joista osa oli saatavilla kuntien internet-sivuilla ja siten ne olivat julkisia. Perhevalmennusrungoista pyydettiin lupa tutkimuskäyttöön organisaatioiden johtavilta ylihoitajilta ja koska tutkimuksessa ei julkistettu paikkakuntia, joista rungot ovat, eivät organisaatiot vaatineet tutkimuslupia.

Tutkimuksessa saadut tiedot ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa paljastaa ulkopuolisille (Parahoo 2006; Burns & Grove 2005; ETENE 2001; Helsingin julistus 1964). Tutkijan on huolehdittava tietosuojasta, jota säätelee henkilötietolaki (523/1999), ja tutkittaville on taattava anonymiteetti huolehtimalla esimerkiksi siitä, että vastaajia ei voida tunnistaa raportissa suoria lainauksia esitettäessä. Tässä tutkimuksessa keskusteluissa, joista aineisto kerättiin, esiinnyttiin nimimerkeillä. Nimimerkki takaa henkilöille anonymiteetin ja siten uskalletaan tuoda omia mielipiteitä rohkeammin esiin. Tutkimuksen tarkoituksena oli saada esiin miesten aitoja tuen- ja tiedontarpeita isyyteen, raskauden aikaisesta odotuksesta ja synnytykseen liittyvistä asioista, koska aikaisemmissa tutkimuksissa isien mielipidettä on usein kysytty epäsuorasti äideiltä tai äitien läsnä ollessa (Mesiäislehto-Soukka 2005; Vallimies-Patomäki 1998). Lisäksi tutkimuksessa ei paljasteta keskustelupalstaa, jotta tutkittavat säilyttäisivät anonymiteettinsä. Aineistona käytettyjen perhevalmennusrunkojen paikkakuntia ei myöskään tutkimusraportissa kerrota, jotta niitä ei ulkopuolinen voi tunnistaa tai verrata keskenään.

7.4 Tulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusaiheet

Tuloksia voidaan hyödyntää, kun kehitetään perhevalmennusta isien odotuksia ja tarpeita vastaavaksi ohjaukseksi. Perhevalmennuksessa tulisi järjestää erillisiä pienryhmiä, joissa olisi eriävät teemat isille ja äideille. Siten perhevalmennuksen

isäryhmissä pystyttäisiin käsittelemään esiin tulleita isien tuen- ja tiedontarpeita, kuten isien negatiivisia tuntemuksia isyyteen, isiä kiinnostavia konkreettisia hankintoja vauvalle ja lapsen tulevaisuuteen vaikuttavia asioita, ja äitiryhmissä voitaisiin keskittyä äitilähtöisiin teemoihin, kuten äidin hyvinvointi odotusaikana ja synnytyksen jälkeen. Tämän tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä pienen otoskoon vuoksi, mutta tulokset ovat mahdollisesti siirrettävissä vastaavanlaisiin tilanteisiin. Tutkimuksen voisi toteuttaa isommalla tutkimusjoukolla ja ottamalla mukaan esimerkiksi useampia perhevalmennusrunkoja ja tällöin yleistettävyys ja mahdollisesti paranisi.

Isien tuen- ja tiedontarpeita äitiyshuollossa ei ole tutkittu Suomessa eikä maailmanlaajuisesti kovinkaan paljon ja useissa tutkimuksissa ne ovat olleet osan laajempia tutkimuksia tai tiedot on saatu epäsuorasti äitien kautta. Perhevalmennukseen liittyviä tutkimuksia ei ole tehty viimeisen kymmenen vuoden aikana kuin muutamia ja ne ovat olleet opinnäytetöitä, selvityksiä tai raportteja perhevalmennuksesta. Tuloksissa kuitenkin vertaistuentarve tulee selvästi esiin, mutta silti usealla paikkakunnalla ei perhevalmennuksesta isien vertaistukiryhmä toteudu. Aihepiiri vaatii lisätutkimuksia, jotta saataisiin selville vertaistukiryhmien puuttumisen syyt. Lisäksi jatkotutkimuksena voitaisiin tarkastella perhevalmennuksen menetelmien, kuten käyntimäärien ja ryhmäkoon, ja sisältöjen vaikutusta tuen- ja tiedontarpeisiin, esimerkiksi mikä vaikutus perhevalmennuksen rakennetekijöillä on vertaistukeen.

LÄHTEET

- Ahonen, P. 2001. Matalan ja korkea riskin ensisynnyttäjien raskaudenaikaiset odotukset ja synnytyskokemukset. Turun yliopiston julkaisuja sarja C osa 167. Turku: Turun yliopisto.
- Bailey, J. Wallace L. & Choudhry K. 2009. Fathers and parenting programmes: barriers and best practise. *Community Practice* 82(4), 28-31.
- Benzies, K., Magill-Evans, J., Harrison, M., MacPhail, S. & Kimak, C. 2008. Strengthening new fathers' skills in interaction with their 5-month-old infants: who benefits from a brief intervention? *Public Health Nursing* 25(5), 431-439.
- Boechler, V., Harrison, M. & Magill-Evans, J. 2003. Father-child teaching interactions: the relationship to father involvement in caregiving. *Journal of Pediatric Nursing* 18(1), 46-51.
- Bondas, T. 2000. Att vara med barn. En vetenskaplig studie av kvinnors upplevelser under perinatale tid. Åbo Akademi. Åbo: Åbo Akademi University Press.
- Borisenko, J. 2007. Fatherhood as a personality development factor in men. *The Spanish journal of psychology* 10(1), 82-90.
- Bornstein, M.H. 1995. Parenting infants. In Bornstein M.H. (Ed.) *Handbook of parenting. Children and parentig.* 1995/1. Mahwah: Lawrence Erlbaum, 3-39.
- Burns, N. & Grove, S. 2005. *The Practice of Nursing Research. Conduct, Critique & Utilization.* Fifth edition. Philadelphia: W.B. Saunders Company.
- Callister, L. 1995. Becoming a father. *Journal of Perinatal Education* 4(1), 1-8.
- Cavanagh, S. 1997. Content analysis. Concepts, methods and applications. *Nurse Researcher* 4, 5-16.
- Chen, S. & Lee, T. 1998. Father-infant attachment behaviour and related factors in the early postpartum period. *Nursing Research* 6(3), 246-260.
- de Montigny, F.& Lacharite, C. 2004. Fathers' perceptions of the immediate postpartal period. *Journal of Obstetric, Gynecology & Neonatal Nursing* 33(3), 328-339.
- Donovan, J. 1995. The process of analysis during a grounded theory study of men during their partners pregnancies. *Journal of Advanced Nursing* 21, 708-715.
- Elatusturvalaki 671/1998. www.finlex.fi. Luettu 20.5.2009.

Enkelin, M., Crang-Svalenius, E. & Dykes, A. 2004. A qualitative study of mothers' and fathers' experience of routine ultrasound examination in Sweden. *Midwifery* 20(4), 335-344.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

ETENE 2001. Muistilista eettisten toimikuntien jäsenille ja tutkijoille. Lääketieteellinen tutkimuseettinen jaosto. Valtakunnallinen terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. Saatavana: <http://www.etene.org/tukija/dokumentit/Muistilco.pdf>. Luettu 1.9.2009.

Fägerskiöld, A. 2006. Support of fathers of infants by the child health nurse. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 20, 79-85.

Fägerskiöld, A. 2008. A change in life as experienced by first-time fathers. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 22, 64-71.

Gagnon, A. & Bryanton, J. 2009. Postnatal parental education for optimizing infant general health and parent-infant relationships. (Review). The Cochrane collaboration. The Cochrane Library, issue 2.

Gagnon, A. & Sandall, J. 2009. Individual or group antenatal education for childbirth or parenthood, or both. (Review). The Cochrane collaboration. The Cochrane Library, issue 2.

Goodman, J. 2004. Becoming an involved father of an infant. *JOGNN in review* 34(2), 190-200.

Goble, L. 2004. The impact of child's chronic illness on fathers. *Issues Comparing Pediatric Nursing* 27(3), 153-162.

Graneheim, U. & Lundman, B. 2004. Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nursing Education Today* 24, 105-112.

Greening, L. 2006. And how was it for you dad? *Community Practitioner* 79(6), 184-187.

Hakulinen, T. 1998. Lasta odottavien ja kasvattavien perheiden perhedynamiikka ja siihen yhteydessä olevat perheen vaatimukset ja lastenneuvolasta saatu tuki. *Acta Universitatis Tamperensis* 585. Tampere: Tampereen yliopisto.

Halle, C., Dowd, T., Fowler, C., Rissel, K., MacNevin, R. & Nelsson M. 2008. Supporting fathers in transition to parenthood. *Contemporary Nurse* 31(1), 57-70.

Halme, N. 2009. Isän ja leikki-ikäisen lapsen yhdessäolo. *Tutkimus* 15. Tampere: Tampereen yliopisto.

Harrison, M., Magill-Evans, J. & Sadoway, D. 2001. Scores on nursing child assessment teaching scale for father-toddler dyads. *Public Health Nursing* 18(2), 94-100.

Harrison, M., Magill-Evans, J. & Benziens K. 1999. Fathers' scores on nursing child assessment teaching scale: Are they different from those of mothers? *Journal of Pediatric Nursing* 14(4), 248-254.

Haukkamaa, K. 2000. Isä ja raskaus. *Duodecim* 116 (14), 1481-1482.

Helsingin julistus 1964. Saatavissa: <http://fsd.uta.fi/menetelmaopetus/intro.html>.
Luettu 1.9.2009.

Helsingin LAPASET perheverkosto -hanke (2005-2008). Helsingin kaupunki. Sosiaalivirasto. Saatavissa: http://www.hel.fi/wps/portal/Sosiaalivirasto/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/Sosv/fi/Hankkeet/Kehitt_mispalvelu/Lapaset%20perheverkosto/kehi_lapaset_tieto_hankkeesta . Luettu 10.6.2009.

Henkilötietolaki 523/1999. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523> . Luettu 1.9.2009.

Hildingsson, I., Thomas, J., Engström-Olofsson, R. & Nystedt, A. 2009. Still behind the glass wall? Swedish fathers' satisfaction with postnatal care. *JOGNN research* 38(3) 280-289.

Hildingsson, I. 2007. New parents' experiences of postnatal care in Sweden. *Women and Birth* 20, 105-113.

Hirsijärvi S., Remes P. & Sajavaara P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos. Helsinki: Tammi.

Hsieh, Y., Kao, C. & Gau, M. 2006. The lived experience of first-time expectant fathers whose spouses are tocolyzed in hospital. *Journal of Nursing Research* 14(1), 65-73.

Hsieh, H-F. & Shannon, S. E. 2005. Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research* 15(9), 1277-1288.

Huttunen, J. 2006. New directions and diversity of fatherhood. Teoksessa: Varana, J. & Forslund, M. Possibilities and challenges? Men's reconciliation of work and family life –conference report. *Nordic Council of Ministers, ANP 704*, 27-35.

Huttunen, J. 2001. Isänä olemisen uudet suunnat. Hoiva-isiä, etä-isiä ja ero-isiä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Huttunen, J. 1994. Isyys ja miehisuus: Isä perhepsykologisessa tutkimuksessa. Teoksessa: Virkki, J. (toim.) *Ydinperheestä yksilöllistyviin perheisiin*. Juva: WSOY. 46-66.

Hyssälä, L. 1992. Health behavior of a young family's father. National agency for Welfare and Health. Tutkimusraportteja 18. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Häggman-Laitila, A., Euramaa, K.-I., Hotari, A.-M., Kallinen, J. & Hietikko M. 2001. Lapsiperheiden varhainen tuki, tuen vaikuttavuus ja kustannushyöty. Lapsiperhe-projektin loppuraportti. Helsinki: Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Häggman-Laitila, A. & Pietilä, A.-M. 2007. Perceived benefits on family health of small groups for families with children. *Public Health Nursing* 24(3), 205-216.

Häggman-Laitila, A. & Pietilä, A.-M. 2009. Preventive psychosocietal support groups: parents' criteria for good quality. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 23(2), 211-221.

Innanen M. 2001. Isyys ja äitiys nuorten kertomana – lukiolaisten tyttöjen ja poikien kirjoituksia. LIKES research reports on sport and health 130. Research center for sport and health sciences. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Isyyslaki 700/1975. www.finlex.fi. Luettu 20.5.2009.

Johnson, A. 2008. Engaging fathers in the NICU: taking down the barriers to the baby. *Journal of Perinatal Neonatal Nursing* 22(4), 302-306.

Kaila-Behm, A. 1997. Miehestä esikoisen isäksi. Väitöskirja. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 49. Hoitotieteen laitos. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Kaila-Behm, A. & Vehviläinen-Julkunen, K. 1999. Ways of being a father: how first-time fathers and public health nurses perceive men as fathers. *International Journal of Nursing studies* 37, 199-205.

Karila, I. 1989. Siirtymä vanhemmuuteen. Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksen tutkimuksia 304. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Kauhanen S. 1998. Kohti uudenlaista isyyttä. Haastattelututkimus pienten lasten isien isyyskokemuksista. Yhteiskuntapolitiikan tutkimuksia. Joensuun yliopisto. Yhteiskuntapolitiikan ja filosofian laitos. Joensuu: Joensuun yliopistopaino.

Keurulainen, M. 1998. Elämää perheinä 1990-luvun Suomessa. Kulttuuritaustaltaan erilaisten perheiden rakentuminen ja elämänhallinta talouden taantuneessa, mutta avautuvassa ja kansainvälistyvässä Suomessa. Tampereen yliopisto 598. Tampere: Tampereen yliopisto.

Kielitoimiston sanakirja MOT 2009. Saatavissa: <http://ezproxy.utu.fi:2054/mot/turkuyo/netmot.exe> Luettu 6.9.09.

Korhonen, M. 1999. Isyyden muutos. Keski-ikäisten miesten lapsuudenkokemukset ja oma vanhemmuus. Joensuun yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja Nro 39: Joensuu: Joensuun yliopisto.

Lastensuojelulaki 471/2007. www.finlex.fi. Luettu 20.5.2009.

Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. 2003. Laadullisen tutkimuksen perusprosessi: sisällönanalyysi. Teoksessa: Janhonen S. & Nikkonen, M. (toim.) Laadullisen tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Juva: WSOY, 21-43.

Liukkonen A. & Vehviläinen-Julkunen K. 1997. Isän kokemuksia synnytyksestä ja hoitotyön menetelmistä. *Hoitotiede* 9(3), 118-126.

Melender, H-L. 2002. Feelings of fear and security associated with pregnancy and childbirth. Experiences reported before and after childbirth. Turun yliopiston julkaisuja sarja D osa 501. Turku: Turun yliopisto.

Mesiäislehto-Soukka, H. 2005. Perheenisäys isien kokemana - fenomenologinen tutkimus. Väitöskirja. Acta Universitatis Ouluensis D 829. Lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen ja terveystieteiden laitos. Oulu: Oulun yliopisto.

Mikkanen P. 2000. Perhevalmennuksen nykytila ja kehittämistarpeet - kyselytutkimus terveydenhoitajille. Lisensiaattitutkimus. Hoitotieteen laitos. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Morse J. 1991. *Qualitative Nursing Research. A Contemporary Dialogue*. London: SAGE Publications Ltd.

Myburg, M., Gmeiner, A., & van Wyk, S. 2001. Support for adult biological fathers during termination of their partners' pregnancies. *Health SA Gesondheid* 6(1), 38-48.

Nakamura, W., Stewart, K. & Tatarka, M. 2000. Assessing father-infant interactions using NCAST teaching scale. *American Journal of Occupational Therapy* 54(1), 44-51.

Neil-Urban, S. & Jones, J. 2002. Father-to father support: fathers of children with cancer share their experience. *Journal of Pediatric Oncology Nursing* 19(3), 98-103.

Nieminen, H. 1998. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa: Paunonen M. & Vehviläinen-Julkunen K. *Hoitotieteen tutkimusmetodiikka*. Juva: WSOY, 215-221.

Ny, P., Plantin, L., Dejin-Karlsson, E. & Dykes A. 2008. The experience of Middle Eastern men living in Sweden of maternal and child health care and fatherhood: focus-group discussions and content analysis. *Midwifery* 24(3), 281-29.

Nyström, K. & Öhring, K. 2004. Parenthood experiences during the child's first year: literature review. *Journal of Advanced Nursing* 46(3), 319-330.

O'Leary, J. & Thorwick, C. 2006. Fathers' perspectives during pregnancy, postperinatal loss. *Journal of Obstetric, Gynecologic and Neonatal Nursing* 35(1), 78-86.

Paavilainen, R. 2003. Turvallisuutta ja varmuutta lapsen odotukseen. Äitien ja isien kokemuksia raskaudesta ja äitiyshuollosta. Acta Universitatis Tampereensis 906. Tampere: Tampereen yliopisto.

Parahoo, K. 2006. Nursing research. Principles, process and issues. Second edition. New York: Palgrave Macmillan.

Pelkonen M., Hakulinen T. & Perälä M-L. 2005. Äitiys- ja lastenneuvolatutkimus: analyysi Suomessa vuosina 1990-2003 tehdyistä tutkimuksista. *Hoitotiede* 17(1), 43-53.

Pelkonen, M., Hakulinen, T. & Perälä, M-L. 2003. Sukupuolispesifinen näkökulma äitiys- ja lastenneuvolatutkimukseen. Teoksessa: Luoto, R., Viisanen, K. & Kulmala, I. (toim.) Sukupuoli ja terveys. Tampere: Vastapaino, 303-315.

Pelkonen M. & Löthman-Kilpeläinen L. 2000. Neuvola lapsiperheiden tukena. Selvitys äiyis- ja lastenneuvolatoimintaan kohdistuneista tutkimuksista ja kehittämishankkeista 1990-luvulla. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Perälä M-L., Pelkonen M., Vehviläinen-Julkunen K., Viisanen K., & Räikkönen O., 1998. Äitiyshuollon palvelut muutoksessa. Teoksessa: Sihvo S. & Koponen P. (toim.) Perhesuunnittelusta lisääntymisterveyteen. Stakesin raportteja 220. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 33-48.

Pietilä-Hella R. & Viinikka A. 2006. Kumppanuus kannattaa. Verkostot voimavarana uudessa perhevalmennuksessa. Raportti Espoon kaupungin ja Diakonia-ammattikorkeakoulun kumppanuushankkeesta. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Pisacane, A., Continisio, G., Aldinucci, M., D'Amora, S. & Continisio P. 2005. A controlled trial of fathers's role in breastfeeding promotion. *Pediatrics* 116(4), 494-498.

Pollock, M., Amankwaa, L. & Amankwaa, A. 2005. First-time fathers and stressors in the postpartum period. *The Journal of Perinatal Education* 14(2), 19-25.

Premberg, Å., Hellström, A-L. & Berg. M. 2008. Experiences of the first year as father. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 22, 56-63.

Reed, R. 1999. Birth fathers or knaves-in waiting? *Midwifery Today* 51, 12-14.

Ryan, F., Coughlan, M. & Cronin, P. 2007. Step-by-step guide to critiquing research. Part 2: qualitative research. *British Journal of Nursing* 16(17), 738-744.

Sahip, Y. & Turan J. 2007. Education for expectant fathers in workplaces in Turkey. *Biosocial Science* 29(6), 843-860.

Salonseudun Perhekeskustyön -hanke loppuraportti 2008. Lapsiperheiden palveluverkostot ja perhekeskustyö Salon seudulla 2005-2007. Saatavissa: <http://www.salonvarhaiskasvatus.fi/attachements/2008-03-07T14-28-2346.pdf> Luettu 10.6.2009.

Sandelowski, M. 2004. Using qualitative research. *Qualitative Health Research* 14, 1366-1386.

Sandelowski, M. 2007. Handbook for synthesizing qualitative research. New York: Springer Publishing Company.

Sapountzi-Krepia, D., Psychogiu, M. & Vehviläinen-Julkunen K. 2007. Test-retest reliability of the Kuopio instrument for fathers (KIF): a questionnaire to assess fathers' feelings, experiences and preparation for their wife/partner's delivery. *Midwifery* 10, 1-7.

Shinkawa, H. 2006. Changes in fathers' emotional responses toward pregnancy and birth when expectant wives are hospitalized for threatened premature delivery: from hospitalization to delivery. *Journal of Japan Academy of Midwifery* 20(2), 64-73.

Smith, J., Jamerson, P., Bernaix L., Schmidt, C. & Seiter, L. 2006. Fathers' perceptions of supportive behaviors for the provision of breast milk to premature infants. *Advance of Neonatal Care* 6(6), 341-348.

Sinkkonen, J. 2003. Lapsen varhainen isäsuhde. Teoksessa: Niemelä, P., Siltala P. & Tamminen T. (toim.) Äidin ja vauvan varhainen vuorovaikutus. Helsinki: WSOY, 261-267.

Sinkkonen, J. 1998. Yhdessä isän kanssa. Juva: WSOY.

Sloand E. & Gebrian B. 2006. Fathers clubs to improve child health in rural Haiti. *Public Health Nursing* 23(1), 46-51.

Soukka H. 1997. Isi on in? Isäksi tuleminen, isien odotukset, kokemukset ja toivomukset perhe- ja synnytysvalmennuksesta. Hoitotieteen pro gradu-tutkielma. Terveystieteen laitos. Jyväskylän yliopisto.

St John, W., Cameron, C. & Mc Veigh, C. 2004. Meeting the challenge of new fatherhood during the early weeks. *JOGNN Clinical Research* 34(2), 180-189.

STM 2008a. Isien ja isyyden tukeminen äitiys- ja lastenneuvoloissa. Sosiaali- ja terveysministeriö. Selvityksiä 2008:24. Helsinki: Yliopiston kirjapaino.

STM 2008b. Perhekeskustoiminnan kehittäminen. Perhe-hankkeen loppuraportti. Kirj. Viitala R., Kekkonen M. & Paavola A. Selvityksiä 2008:12. Helsinki: Yliopiston kirjapaino.

STM 2006a. Perhepolitiikka Suomessa. Esitteitä 12. Helsinki.

STM 2006b. Terveiden edistämisen laatusuosituksen. Julkaisuja 19. Helsinki.

STM 1999. Isätoimikunnan mietintö. Komiteamietintö 1. Helsinki.

Tarkka, M. 1996. Äitiys ja sosiaalinen tuki: ensisynnyttäjän selviytyminen äitiyshuollon varhaisvaiheessa. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. *Acta Universitas Tampereensis* A 518. Tampere: Tampereen yliopisto.

Tsai, S. & Chen, C. 1997. Somatic symptoms, stress and social of expectant fathers. *Nursing Research* 5(5), 439-451.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Vallimies-Patomäki, M. 1998. Synnytys naisen ja miehen kokemana. Tutkimus hoitokäytäntöjen yhteyksistä synnytystapaan ja synnytyskokemukseen. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 64. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Waldenstrom, U. 1999. Effects of birth centre on fathers' satisfaction with care, experience of the birth and adaptation to fatherhood. *Journal of Reproductive & Infant Psychology* 17(4), 357-368.

Waterston, T. & Welsh, B. 2006. Helping fathers understand their new infant: a pilot study of parenting newsletter. *Community Practise* 79(9), 293-295.

Vehviläinen-Julkunen, K. 1995. Family training: supporting mothers and fathers in the transition to parenthood. *Journal of Advanced Nursing* 22, 731-737.

Vehviläinen-Julkunen, K. 1996. Perhevalmennus perheiden tukena. Neuvolan asiakkaiden arviointia sisällöstä ja käytetyistä menetelmistä. *Hoitotiede* 8(1), 3-10.

Vehviläinen-Julkunen, K. 1999. Perheen tukeminen raskauden aikana. Teoksessa: Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. (toim.) Perhe hoitotyössä. Teoria, tutkimus ja käytäntö. Porvoo:WSOY, 157-175.

Vehviläinen-Julkunen, K. & Saarikoski, S. 1994 (toim.). Synnytys- ja perhevalmennus kehittäminen moniammatillisena yhteistyönä. Kuopion läänin projektin väliraportti. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 15. Kuopio: Kuopion yliopiston painatuskeskus.

Vehviläinen-Julkunen, K., Saarikoski, S. & Marttinen, P. 1995. Perhevalmennus perheiden tukena: tutkimus asiakasarvioinneista ja neuvoloiden työntekijöiden työorjentaatiosta. Kuopion yliopiston selvityksiä. E. Yhteiskuntatieteet: 3. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Vehviläinen-Julkunen, K. & Teittinen M. 1993. Tietoa, tukea, varmuutta synnytykseen ja vanhemmuuteen: pienryhmätyöskentely lapinlahden äitiysneuvolassa. Stakesin raportteja: 81. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Vehviläinen-Julkunen, K., Varjoranta, P. & Karjalainen K. 1994. Asiakkaiden ja terveydenhoitajien arviointeja äitiys- ja lastenneuvoloiden kotikäynneistä. *Hoitotiede* 6(1), 22-30.

Whittaker, K. & Cowley, S. 2006. Evaluating health visitor parenting support: validating outcome measures for parental self-efficacy. *Journal of Child Health Care* 10(4), 296-308.

Viljamaa, M-L. 2003. Neuvola tänään ja huomenna. Vanhemmuuden tukeminen, perhekeskeisyys ja vertaistuki. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 212. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Viljamaa, M-L. 2000. Neuvolan palvelukyky. Äitien ja isien tyytyväisyys, palveluiden käyttö ja odotukset. Jyväskylän sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen julkaisuja. Jyväskylä.

Williamson, M., McVeigh, C.& Baafi, M. 2008. An Australian perspective of fatherhood and sexuality. *Midwifery* 24, 99-107.

Wolfberg, A., Michels, K., Shields, W., O'Campo, P., Bronner, Y. & Bienstock, J. 2004. Dads as breastfeeding advocates: results from a randomized controlled trial of an educational intervention. *American Journal of Obstetric Gynecology* 191(3), 708-712.

Liite 1: Taulukko lähteinä käytetyistä tutkimuksista

Tekijä	Tutkimusote	Kohderyhmä	Aineiston keruu	Keskeisiä tuloksia
Baley ym. 2009	Perhevalmennukseen osallistumisen esteiden tutkiminen miehillä ja tunnistaa paras ryhmään kannustamismuoto	Vanhemmusr ryhmien asiantuntijat (N=9), isiä (N=29)	Ryhmähaastattelu asiantuntijoille ja kyselylomake isille	Keskeisiä esteitä: tietoisuuden puuttuminen, työesteet, naislähtöinen toiminta, organisaation tuen puute, huoli ohjelman sisällöstä.
Gagnon & Bryanton 2009	Kirjallisuuskatsaus synnytyksen jälkeisen perhevalmennuksen merkityksestä vastasyntyneen yleisterveyden tai vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen paranemiseen	Kirjallisuuskatsaus	Cochrane raskaus- ja synnytysryhmien rekisteri, MEDLINE, CINAHL, PsycINFO, HealthSTAR, Sociological Abstracts, ClinicalTrials.gov, Controlled Trials, Trialcentral.org, The National Research Register	Vaikutukset perhevalmennuksesta osallistujille ja vastasyntyneille ovat edelleen epäselvät.
Gagnon & Sandall 2009	Kirjallisuuskatsaus synnytystä edeltävään yksilö tai ryhmävalmennuksesta synnytykseen tai vanhemmuuteen	Kirjallisuuskatsaus	Cochrane raskaus- ja synnytysryhmien rekisteri, CINAHL, ERIC; EMBASE; PsycINFO	Vaikutukset yleisesti synnytystä edeltävän valmennuksesta synnytykseen tai vanhemmuuteen ovat edelleen epäselvät.
Halme 2009	Isän ja leikki-ikäisen lapsen yhdessäoloa, isänä toimimiseen liittyvän stressin ja isän tyytyväisyyttä parisuhteessa kuvaavan rakenneyhtälömallin kehittäminen ja testaaminen	Ensimmäisessä vaiheessa 261 isää. Toisessa vaiheessa 3-6 – vuotiaan lasten isää (N=821), Suomi	Ensimmäisessä vaiheessa mittarin pilotointi. Toisessa vaiheessa strukturoitu kyselylomake postitse.	Isän ja lapsen yhdessäolosta ja siihen yhteydessä olevista tekijöistä tietoa. FCI-mittarin kehittäminen.
Hildingsson ym. 2009	Vastasyntyneiden vauvojen isien tyytyväisyyden kuvaaminen perhekeskus mallin vaikutuksesta verrattuna yleiseen synnytyksen jälkeisen hoidon tyytyväisyyteen	Vastasyntyneiden isä vuonna 2004 (N=284), vuonna 2006 (N=356); Ruotsi	Kyselylomake	Perhekesköt tarjoavat perhekeskeisempää hoitoa synnytyksen jälkeen. Henkilökunnan pitäisi antaa isille mahdollisuus osallistua synnytyksen jälkeiseen hoitoon.

Fägerskiöld 2008	Ensisynnyttäjien isien kokemukset elämän muutoksesta vastasyntyneiden isänä	20-48 –vuotiaita isiä, Ruotsi	Haastattelut v. 2002-2003	Jättivät poikamieselämän ja tulivat vastuullisimmiksi. Isyys oli hienompaa kuin osasivat odottaa.
Premberg ym. 2008	Isien ensimmäisen vuoden kokemusten tutkiminen	Miehet (N=10)	Haastattelut 12-14 kk ensimmäisen lapsen syntymän jälkeen	Isät asettivat lapsen keskeiseksi tekijäksi elämässään ilman että heidän tarvitsi luopua persoonallisuudestaan. lapsi loi lämpöä ja iloa perheelle.
Sahip & Turan 2007	Interventiotutkimus, jossa testattiin odottavien isien ryhmätoiminnan laajentamisen käyttökelpoisuutta ja vaikutuksia isoille työpaikoille	-	-	Ryhmätoiminnalla oli merkittävää vaikutusta raskauden aikaiseen ravitsemukseen, rintaruokintaan ja tukevaan käyttäytymiseen.
Greening 2006	Pilottitutkimus, jossa testattiin kyselylomaketta, jonka avulla edistetään vuorovaikutusta isien ja terveydenhoitajien välillä	Isät (N=20)	Kyselylomake	Isillä oli mahdollisuus lomakkeen avulla ilmaista tunteitaan ja kokemuksiaan vanhemmaksi tulosta.
Hsien ym. 2006	Ensisynnyttäjien isien, joiden puoliso on raskauden takia sairaalahoitossa, kokemusten tutkiminen	Isät (N=6)	Yksilöhaastattelu	Isät olivat hämmentyneitä uudesta tilanteesta ja heillä oli vaikeuksia sopeutua tilanteeseen ja isyyteen.
O'Leary & Thorwick 2006	Tuottaa tietoa isien näkökulmasta synnytyksen jälkeisestä menetyksestä	Isät (N=10)	Haastattelu	Sosiaalinen paine miehillä olla vahva ja uskomus, etteivät miehet jaa kokemuksia esti miehiä saamasta tukea.
Shinkawa 2006	Tutkia ensisynnyttäjien isä, joiden vaimot ovat joutuneet sairaalaan ennenaikaisen synnytyksen takia, emotionaalisen vastetta raskauteen ja synnytykseen	Isät (N=3), Japani	Puolistrukturoitu haastattelu	Isyyden kokivat avuttomuutta ja vieraantumista raskaudesta ja synnytyksestä.
Sloand & Gebrian 2006	Interventiotutkimus, jolla kuvattiin terveydenhoitajien pitämien isäryhmiä, joiden tavoitteena parantaa lasten terveyttä	Jeremie-alueen isäryhmät, joissa isiä (N=21) ja ryhmän vetäjä terveydenhoitajat, Haiti	Raportit	Osallistujat ja järjestäjä uskoivat, että perheiden ja lasten terveys parani ryhmätoiminnan avulla.

Williamson ym. 2006	Kuvata ja tutkia raskauden, synnytyksen ja vastasyntyneeseen sopeutumisen vaikutuksen isien seksuaalisuuteen	Vapaehtoisia isiä (N=204), Australia	Kyselylomake 6 vko synnytyksen jälkeen	Seksuaalisuuteen tuli muutoksia, jotka saattoivat vaikuttaa parisuhteeseen.
Mesiäislehto-Soukka H. 2005	Kuvata isien kokemuksia perheenisäydestä yhteydessä 3 kk ja 3 vuoden kuluttua synnytyksestä	Vuonna 1999 haastateltu isiä (n=30), joista valittu isiä (n=15) uudelleen haastatteluun 2002; Suomi	Tutkimuksessa fenomenologinen lähestymistapa, aineiston analyysi Giorin kehittämä ja Perttulan edelleen kehittämä analyysimenetelmä;	Viisitoista yksilökohtaista situationaalista merkitysrakennetta, joista muodostettiin yleinen merkitysrakenne isien kokemuksesta perheenisäyksen yhteydessä.
Pollock ym. 2005	Ensisynnyttäjien isien stressioireiden tutkiminen synnytyksen jälkeisen periodin jälkeen	Isiä (N=18) iältään 18-45 -vuotiaita	Stressi-indeksi mittarilla	Isät kokivat stressiä, ettei heillä ollut aikaa kaikkiin vastuualueisiin ja taloudellisiin kysymyksiin sekä huolta lapsen ja muiden perheen jäsenten terveydestä.
de Montigny & Lacharite 2004	Ensisynnyttäjien isien lapsen kriittisiin hetkiin suhtautumisen kuvaaminen välittömästi synnytyksen jälkeisenä aikana	Ensisynnyttäjien isiä (N=13), joiden lapsia on jouduttu kriittisen tilan takia hoitamaan	Puolistrukturoitu kysely 12 vrk sisällä synnytyksestä	Isät eivät kokeneet saavansa tukea sairaalaympäristöstä, jotta voisivat olla tekemisissä vauvansa kanssa.
Enkelin ym. 2004	Äitien ja isien kokemusten ja tunteiden käsitteellistäminen ennen ja jälkeen rutiinin ultraäänitutkimuksen raskauden keskikolmanneksella	Äitejä (N=22), Isiä (N=22), Ruotsi	Haastattelu 2-4 vkoa tutkimuksen jälkeen heidän kotona	Ultraäänitutkimus antaa vahvistuksen uudesta vauvasta ja on tärkeä virstanpylväs. Isiä on kannustettava osallistumaan.
Goble 2004	Kroonisten sairaan lasten isien kokemusten tutkiminen	Isiä (N=5)	Haastattelu	Sairaanhoitaja täytyy tarjota ammattilista tukea ja kannustaa isiä puhumaan tunteistaan ja peloistaan avoimesti.
Goodman 2004	Isyyden kokemusten kuvaaminen vastasyntyneen ensi kuukausina	Kirjallisuuskatsaus vuosilta 1990-2001	Cinahl, PsychInfo, Medline, Social Work Abstract	Vastasyntyneiden isät kokivat odotuksiin ja aikomuksiin sitoutumista, todellisuuden kohtaamista, osallistuvan isyyden roolin luomista ja hyötyjen saamista.

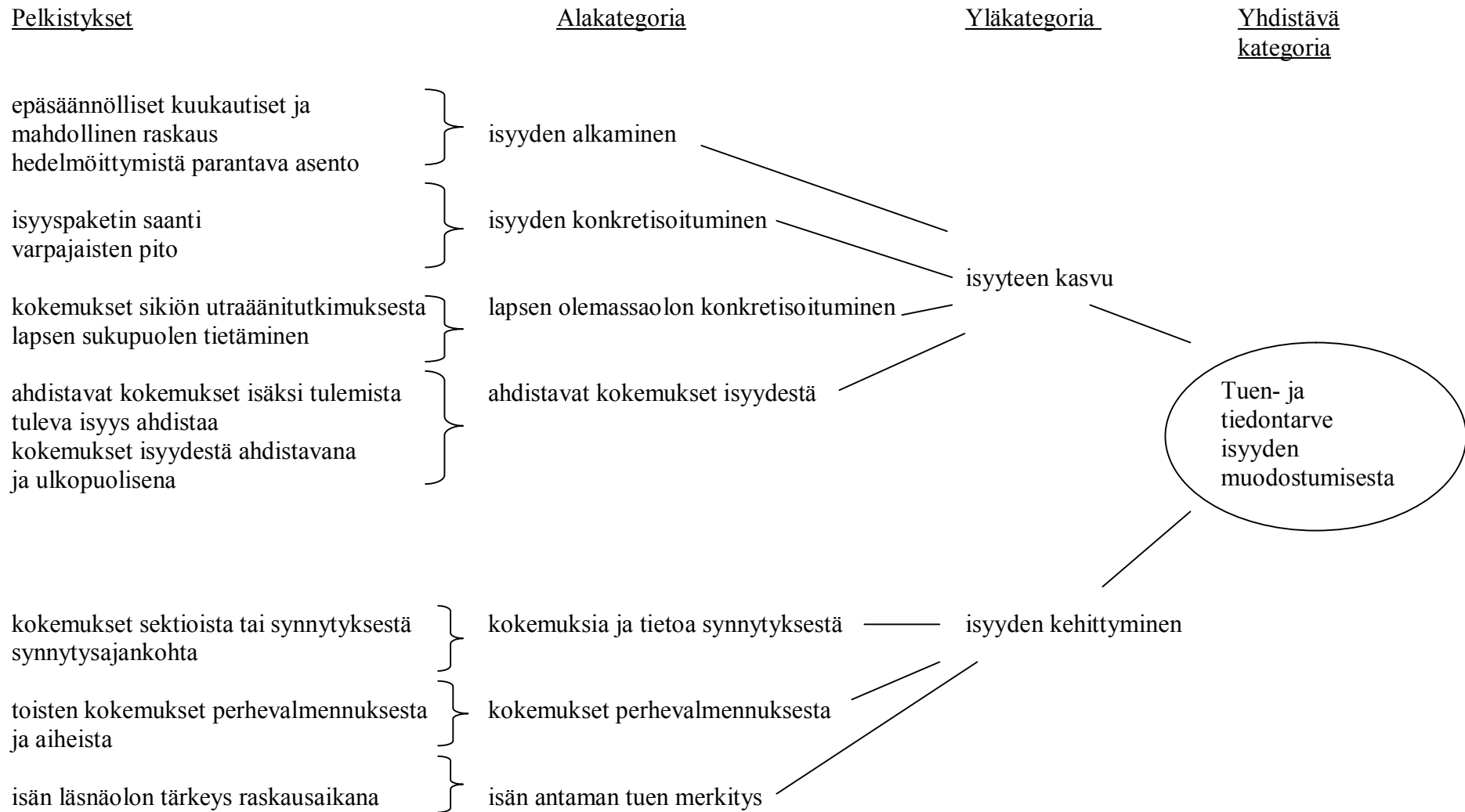
Winsome ym. 2004	Isyyden alkuvaikeiden kokemusten tutkiminen	Ensisynnyttäjät isät (N=6) 12 vkoa synnytyksen jälkeen; Australia	Syvähaastattelu	Uusi isyys oli merkittävä muutos ja muutoksen aika. Isät muuttivat vastuullisimmiksi.
Paavilainen 2003	Tuottaa kuvailevaa ja tulkitsevaa tietoa äitien ja isien lapsen odottamisen ja äitiyshuollon seurassa ja ohjannassa olemisen kokemuksista.	Kahdeksan odottavan parin (n=16) haastattelu, jotka tehtiin kolmeen kertaan, sekä kirjallinen materiaali populaarijulkaisusta ja tutkijalle lähetystä kirjeistä koottuna, Suomi	Fenomenologinen tutkimusote. Aineiston analyysi Colaizzin analyysimenetelmällä	Lapsen odotusta ja äitiyshuollon seuranta kuvaavat neljä merkitysrakennetta, jotka rinnastettiin kuvailevaksi yhteenvedoksi, jotka olivat äidillä ja isillä samansuuntaisia.
Viljamaa 2003	Vanhempien tyytyväisyyden analysointi hyvinvointipalveluista, tutkia perhekeskeisyyden vertaistuen toteutumista, vanhempien sosiaalisen tuentarpeen tutkiminen	Äitiys- ja lastenneuvola-asiakkaat naisia (N=331), miehiä (N=175)	Kyselylomake, joka täytettiin kotona	Yleisesti vanhemmat olivat tyytyväisiä palveluihin, erityisesti terveydenhoitajiin ja luottamukselliseen ilmapiiriin.
Melender 2002	Raskauden ja synnytyksen yhteydessä ilmenevien pelkojen ja turvallisuuden syvemmän ymmärryksen saavuttaminen	Ensimmäinen vaihe: synnyttäneitä äitejä (N=20), odottavia äitejä (N=20) Toinen vaihe: odottavia äitejä (N=329), Suomi	Ensimmäisessä vaiheessa puolistrukturoitu haastattelu, toinen vaihe strukturoitu kysely	Pelot liittyivät synnytykseen, äidin ja lapsen terveyteen, henkilöstöön, perheenelämään ja sektioon. Turvallisuutta toivat sosiaalinen tuki, tieto, raskaudenajan hoito, parin tuki, toimeen tulo, myönteiset kertomukset ja aikaisemmat raskaus- ja synnytyskokemukset
Neil-Urban 2002	Miesten kokemuksia isäryhmästä saadusta tuesta syöpää sairastavien lasten isien kokemana	Kaksiviiden miehen ryhmää	Focus -ryhmähaastattelu	Ryhmä yhdisty syöpäkokemukset ja sen avulla isät tukivat toisiaan ja asian prosessoimista

Mikkanen 2000	Kuvata ja selittää terveydenhoitajien näkemyksiä perhevalmennuksen sisällöstä, toteuttamismenetelmistä, kehittämisehdotuksista	Vuonna 1997 Suomen terveyskeskusten perhevalmennusta toteuttavat terveydenhoitajat (n=777). Vastanneita 69% (n=539)	Kyselylomake	Terveydenhoitajien arvioita perhevalmennuksen työmuodoista: tarpeellisuudesta käsiteltävistä aiheista tuesta ja tiedon tarpeestaan
Hakulinen 1998	Lasta odottavien ja kasvattavien perheiden perhedynamiikan ja siihen yhteydessä olevat perheen vaatimukset ja lastenneuvolasta saatu tuki.	Ensimmäistä lasta odottavaa perhettä (N=118), toista lasta odottavaa perhettä (N=94), Suomi	Strukturoitu kyselylomake	Suurin osa perheistä arvioi perheensä hyvin toimivaksi. Isien käsitykset perhedynamiikasta olivat kielteisempiä kuin äitien.
Vallimies-Patomäki 1998	Kuvata synnytyksessä naisten ja mukana olleiden miesten odotuksia ja kokemuksia Synnytyksestä	Kuopion yliopistollisessa sairaalassa v.1990 synnyttäneitä naisia (n=595) ja miehiä (n=316). Osa tiedosta synnyttäjärekisteristä, Suomi	Kyselylomakkeella avautumisvaiheessa ja 3 päivää synnytyksen jälkeen	Tiedon saaminen ja sosiaalinen tuki vaikuttivat myönteisesti äidin synnytykokemukseen. Raskauden poikkeavuudet ja sosiaalisen tuen niukkuus ennustivat epäsäännöllistä synnytystä.
Kaila-Behm 1997	Isien ja terveydenhoitajien kokemusten ja käsityksien ja prosessin tukemisen kuvaaminen, sekä esikaisen isäksi tulemistä kuvaavan käsitejärjestelmän luominen	Itä-Suomen alueelta vapaaehtoisia isiä (n=24) ja terveydenhoitajia (n=29), Suomi	Grouded theory-menetelmällä: haastattelemalla isät 3-4krt, terveydenhoitajien tuottamalla esseiaineistolla (n=175)	Neljä isänä olemisen tapaa. Viisi isäksi tulemistä ja tämän prosessin kuvaavaa kategoriaa. Kolmetoista vaihetta miehestä esikaisen isäksi työstämisessä.
Liukkonen & Vehviläinen-Julkunen 1997	Kuvata synnytyksessä mukana olevien isien kokemuksia synnytyksestä ja käytetyistä hoitotyön menetelmistä	Kuopion yliopistollisen sairaalan synnytyssalissa mukana olleita isiä (n=132); Suomi	Kyselylomakkeella, jossa suljettuja likert-asteikollisia ja avoimia kysymyksiä. Analyysissä ristiintaulukointi ja faktorianalyysi sekä avoimissa kysymyksissä sisällön erittely.	Hoitotyön menetelmistä faktorianalyysissä muodostui kolme ryhmää: ensihoito, tiedonantaminen ja isän huomioonottaminen.
Soukka 1997	Tutkia isien tukemista perhevalmennuksessa	Ensimmäistä lastaan odottavia 26-31 v. isiä (N=4)	Avoimet teemahaastattelut kahteen kertaan	Isät eivät hyväksyneet naista puhumaan isyydestä ja kiinnittivät huomioita opetustaitoon ja –menetelmiin.

Tsai & Chen 1997	Somaattisten stressioireiden ja sosiaalisen tuen ja somaattisia oireita ennustavien tekijöiden tutkiminen odottavilla isillä	Odottavien isiä (N=150) ja kontrolliryhmä miehiä (N=150)	Kysely kolmella mittarilla: The Somatic Symptom Checklist, Perceived Stress Scale ja Interpersonal Support Evaluation List	Odottavat isät kärsivät somaattisista oireista ja stressistä enemmän kuin kontrolliryhmä.
Tarkka 1996	Ensisynnyttäjien selviytymiseen yhteydessä olevien tekijöiden selvittäminen äitiyden varhaisvaiheessa	Ensisynnyttäjää (N=274), Suomi	Strukturoidut kyselyt, pitkittäistutkimus	Sosiaaliseen tukiverkoston kuuluvat lapsen isä ja läheiset sukulaiset. Selviytymiseen yhteydessä olivat äidistä ja lapsesta johtuvat tekijät, tuen saanti ja yhteiskunnan arvostus
Vehviläinen-Julkunen 1996	Selvittää äitien ja isien arviointeja perhevalmennuksessa jaettavasta tiedosta ja käytettävistä opetusmenetelmistä	Vuonna 1993 Pohjois-Savon kahdeksan terveyskeskuksen äideiltä (n=198) ja isiltä (n=134) yhdeksän viikkoa synnytyksen jälkeen	Kyselylomake, jossa 5-portaisia Likert-asteikkokysymyksiä ja muutama avoin kysymys	Valmennusta suunniteltaessa tulisi äitien ja isien odotukset huomioida. Valmennuksen tärkeät asiat: synnytyksen kulku, vanhemmuus teemat, kivun lievitys ja poikkeavat synnytykset
Donovan 1995	Miesten kokemien sosiaalisia, emotionaalisia ja seksuaalisia muutosten tunnistaminen puolison raskauden aikana ja niiden merkitystä terveydenhuollolle.	Kuutta miestä (n=6), joiden puoliset olivat toisella raskauskolmanneksella, Australia	Grounded theory -menetelmällä avoimilla ryhmä- ja yksilöhaastattelulla ja valmennusryhmän seuranta	Viisi kokemuksellista käsitetasoa: alkuraskauden ambivalenssi, suhde epätodelliseen lapseen, oman isyyden pohdinta, muuttuviin rooleihin ja elämän tyyliin sopeutuminen, epätasapainoinen suhde kumppaniin
Vehviläinen-Julkunen 1995	Äitien ja isien näkemykset perhevalmennuksesta ja miten se tukee heidän vanhemmuuteen siirtymistä	Äitejä (N=189), isiä (N=127), Suomi	Strukturoitu kysely ja avoimia kysymyksiä	Keskeisiä aiheina perhevalmennukselta odotettiin synnytysprosessia, kivunlievitystä, poikkeavaa synnytystä ja vanhemmuutta. Keskustelua pidettiin riittämättömänä.

Vehviläinen- Julkunen ym. 1995	Äitien ja isien arviointeja perhevalmennuksen toteutuksesta	Äitejä (N=198), isiä (N=134)	Kysely lapsen ollessa 9vk vanha	Perhevalmennusta ja sieltä saatua tietoa pidettiin tärkeänä. Keskustelua toivottiin lisää.
Hyssälä. 1992	Isien terveystottumusten muutokset kumppanin raskausaikana	Odottavia isiä (N=1279), Suomi	Strukturoitu kyselylomake, Suomi	Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenivät.

Liite 2: Isien keskustelujen sisällönanalyysi

vauvan yövalvominen
vauvan D-vitamiinimerkki
vauvan hampaiden tulo

kirpputorituotteet vauvalle sopivia
vauvan tavaroiden hankinta
isovanhempien apu hankinnoissa

turvakaukalon turvallisuus
turvaistuin kaukalon jälkeen
hyppykiikku vauvalle hyvä
kantoliinan turvallinen käyttö
vaippojen valinta

vakuutusvaihtoehdot lapselle

lapsen nimen valinnan ajankohta
suvun perinnenimien käyttö
lapsen nimen valinta
mieltymykset nimistä

kirkkokunnan valinta lapselle
seurakunnan valinta lapselle
lapsen ristiminen

vauvan hoito ja kehitys

hankinnat vauvalle

vauvan turvallisuudesta ja tarpeista
huolehtiminen

lapsen turvallisuus tulevaisuudessa

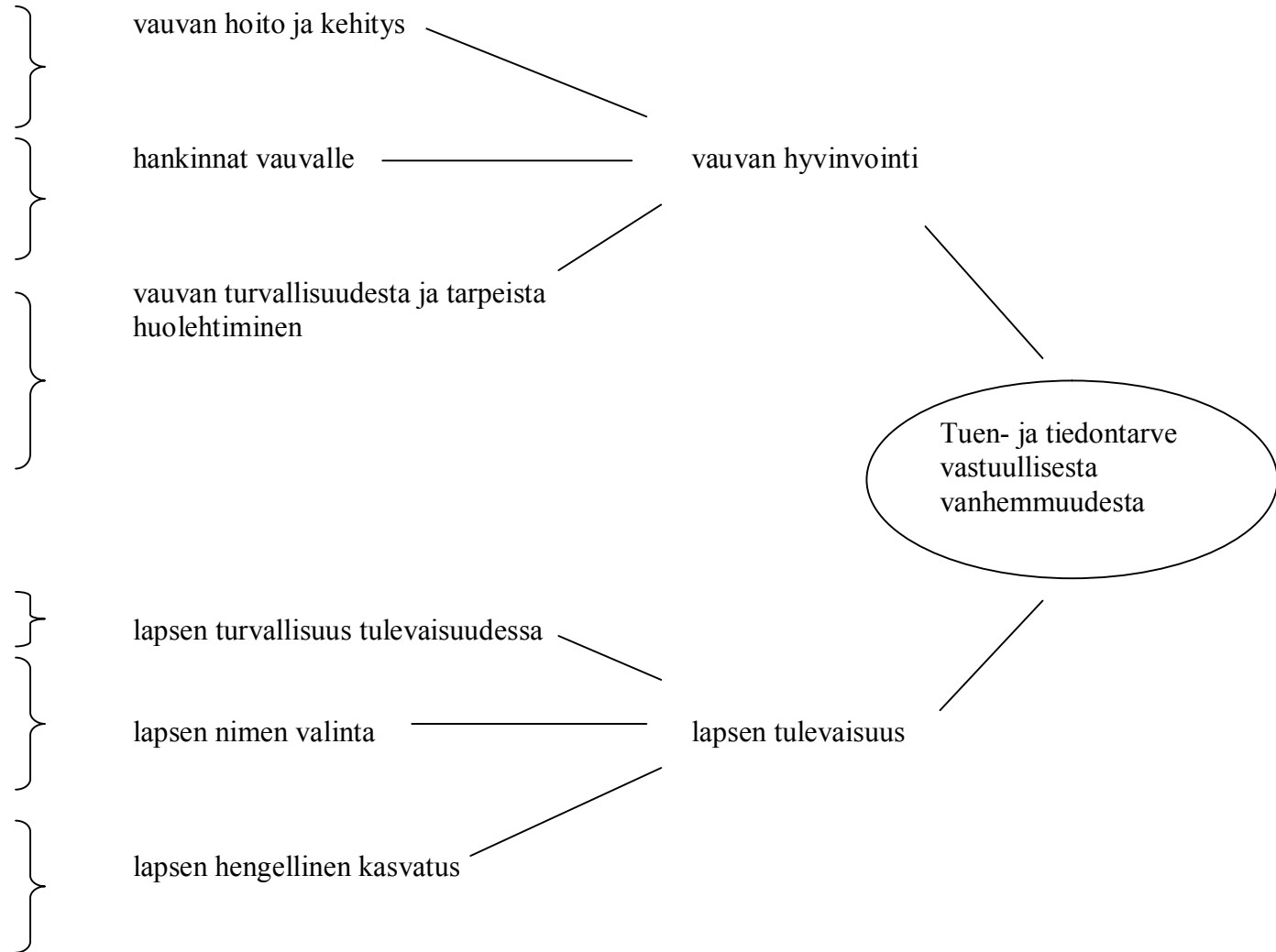
lapsen nimen valinta

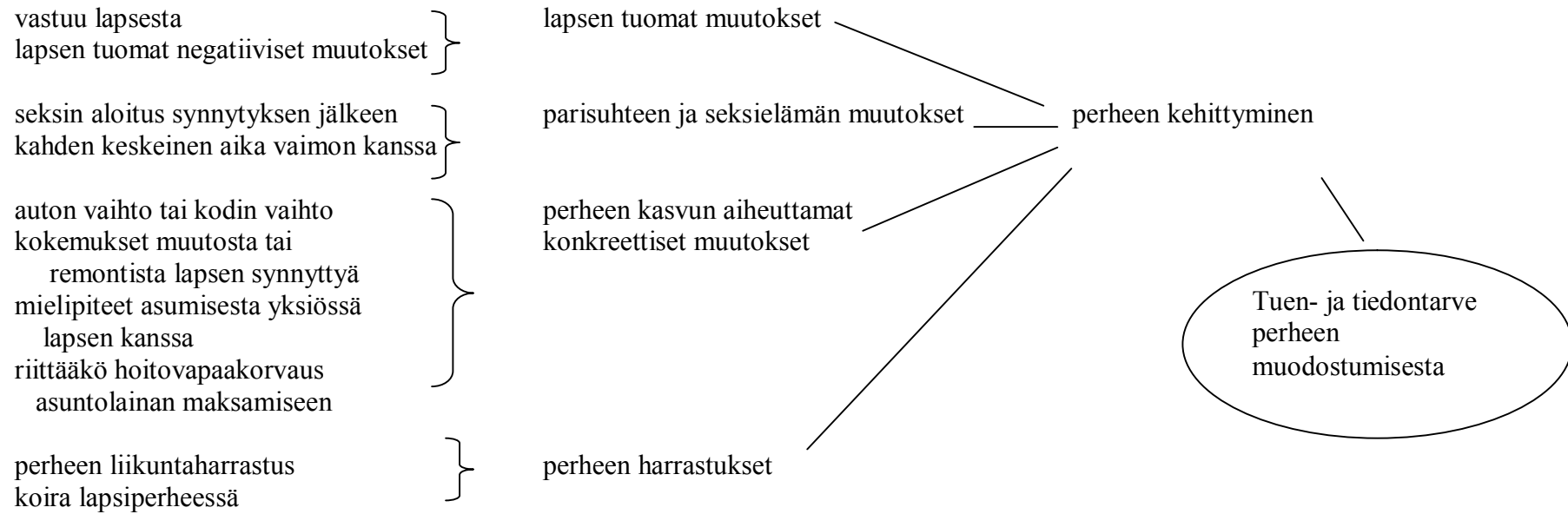
lapsen hengellinen kasvatus

vauvan hyvinvointi

lapsen tulevaisuus

Tuen- ja tiedontarve
vastuullisesta
vanhemmuudesta

Liite 3: Perhevalmennusteemojen sisällönanalyysi

Pelkistykset

Tutustuminen vertaisryhmään ennen synnytystä
Tutustuminen ennen synnytystä
Info isille ja äideille
Tutustuminen vertaisryhmään synnytyksen jälkeen
Tutustuminen isäryhmään

Kuulumiset ryhmältä
Kuulumiset
Kuulumiset synnytyksen jälkeen

Äitien vertaisryhmä

Isien vertaisryhmä
Isyysvalmennus miesten kesken

Kokemusten jakaminen synnytyksestä ja vauvasta
Kokemukset vauvan syntymän jälkeen
Kokemukset synnytyksestä ja imetyksestä
Isien kokemukset synnytyksestä
Synnytystapahtuma isien kokemana

Alakategoria

Yläkategoria

Tutustuminen vertaisryhmään

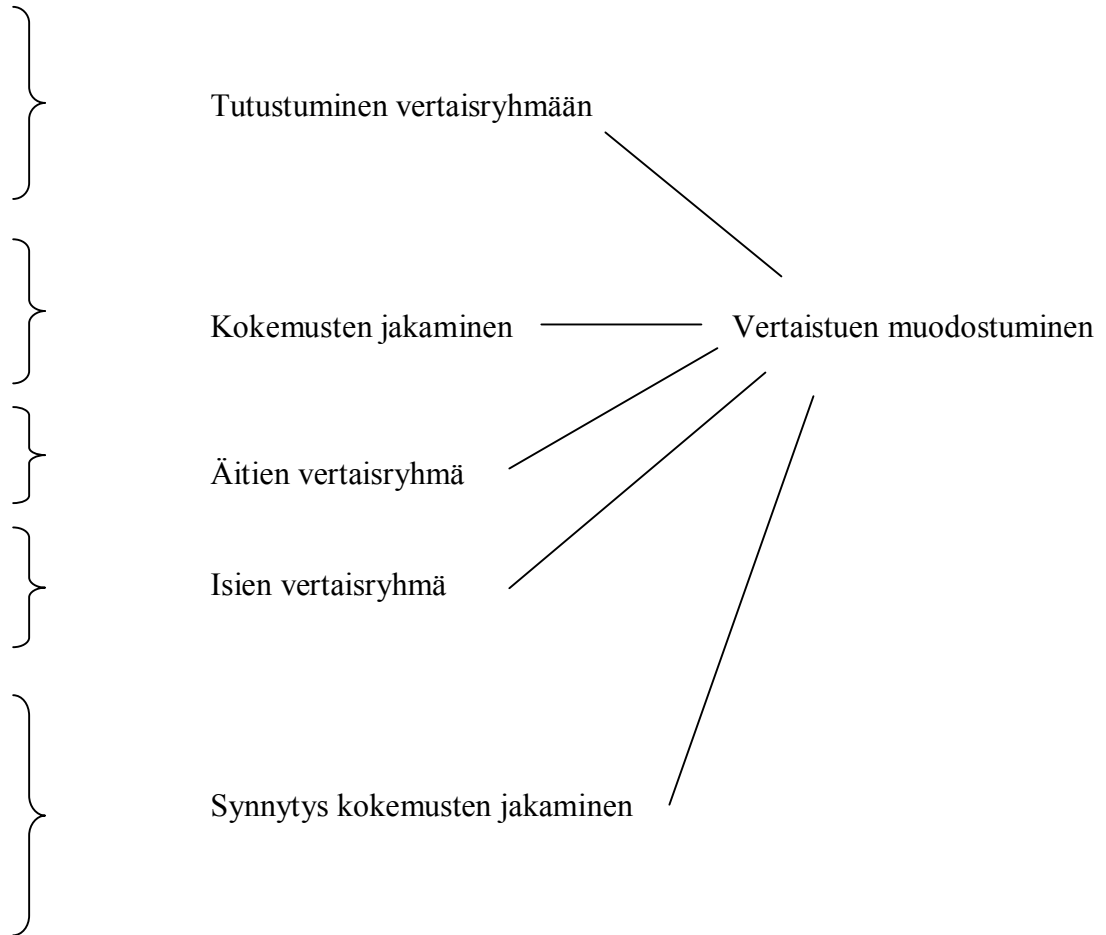
Kokemusten jakaminen

Äitien vertaisryhmä

Isien vertaisryhmä

Synnytys kokemusten jakaminen

Vertaistuen muodostuminen

Tietoa raskaudenajan hyvinvoinnista
 Tietoa ja kokemuksia raskausajan muutoksista
 Tieto odotusajasta
 Loppuraskauden muutokset
 Raskauden ajan fyysiset ja psyykkiset muutokset
 Äidin raskauden ajan fyysinen hyvinvointi

Synnytykseen valmistautuminen
 Synnytystieto
 Tieto kivunlievityksestä
 Tieto kivunlievityksestä ja poikkeavista synnytyksistä
 Pelot synnytyksessä
 Synnytyksen kulku
 Tietoa synnytyksestä sairaalassa
 Tieto synnytyksen alkamisesta ja etenemisestä

Tutustuminen synnytyssairaalaan
 Synnytyssairaalaan tutustuminen
 Tutustumiskäynti synnytyssairaalaan
 Synnytyssairaalaan tutustuminen videolla
 Kokemukset synnytyssairaalaan tutustumisesta

Synnytyksen jälkeinen aika
 Lapsivuodeaika tietoa
 Synnytyksen jälkeinen herkkyyys, masennus
 Lapsivuodeaika

Äidin lantionpohjalihasten kunnon ylläpito
 Äidin lihaskunnon ylläpito odotusaikana
 Äidin lantionpohjalihasten harjoittelu
 Äidin kuntoutuminen synnytyksen jälkeen
 Tieto parisuhteesta ja sen eri vaiheista

Tieto odotusajan hyvinvoinnista

Synnytykseen liittyvä tieto

Tutustuminen synnytyssairaalaan — Odotukseen ja
 synnytykseen liittyvä tieto

Tietoa synnytyksen jälkeisestä ajasta

Äidin fyysinen hyvinvointi
 odotusaikana ja synnytyksen jälkeen

Muutokset parisuhteessa, ajankäytössä
 Vastuu parisuhteessa
 Parisuhteen tukeminen
 Tieto vauvan tuomista muutoksista parisuhteeseen
 Parisuhde tietoa
 Parisuhde
 Ihmissuhteet ja tunteet
 Parisuhde raskausaikana
 Parisuhde osana lapsen hyvinvointia

Seksuaalisuus tietoa
 Seksielämä

Vanhemmuuteen kasvuun tukeminen
 Vanhemmuus tietoa
 Mielikuvavanhemmuus
 Vanhemmuus
 Vanhemmuus; äitiys, isyys
 Kasvatustietoisuus

Isän rooli uudessa perhetilanteessa
 Isänrooli
 Isänä lapsen elämässä
 Isäksi tulemisen tuntemukset
 Isyys
 Isäksi tuleminen
 Isän ensikosketus lapseen

Varpajaiset

Parisuhteen merkitys ja tukeminen

Parisuhteen tukeminen

Tietoa seksuaalisuudesta

Tieto ja tuki vanhemmuuteen kasvussa

Vanhemmuuden kehittymisen tukeminen

Isyyden kehittyminen

Isyyden todentuminen

Vauvan kanssa olemisen tukeminen
 Varhainen vuorovaikutus
 Vanhempien vuorovaikutus vauvan kanssa
 Tietoa lapsen ja vanhemman kiintymyssuhteesta
 Vuorovaikutuksen tukeminen vauvan ja vanhemman välillä
 Äidin ja vauvan vuorovaikutus
 Vuorovaikutus vauvan ja vanhemman välillä

Vauvatus tietoa
 Tietoa vauvatuksesta
 Vauvahieronta
 Vuorovaikutusleikki
 Vauvatus ja vuorovaikutusleikki

Vauvan ensi viikot
 Vauvan ensi viikoista tietoa
 Vastasyntynyt
 Mielikuvavauvasta tietoa
 Mielikuvavauva

Tieto vauvan tarpeista
 Vauvan hoitotietoa
 Vauvan hoito ja ruokinta
 Ravinto, ruokailu ja syömiseen liittyvät pulmat
 Tietoa vauvan hoidosta
 Vauvan hoito
 Lapsenhoito
 Pienen lapsen uni
 Vauvan temperamentti, unirytm, itkuisuus tietoa

Vauvan motorisen kehityksen tukeminen
 Tieto lapsen puheen ja kielenkehitys
 Vauvan liikunnallisen ja kielellisen kehityksen tukeminen

Imetyksen merkitys
 Imetyksestä tietoa
 Äideille imetystietoa
 Tietoa imetyksestä

Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen

Vanhemman ja lapsen
 kiintymyssuhteen tukeminen

Vauvan ja vanhemman läheisyyden tukeminen
 toiminnallisilla keinoin

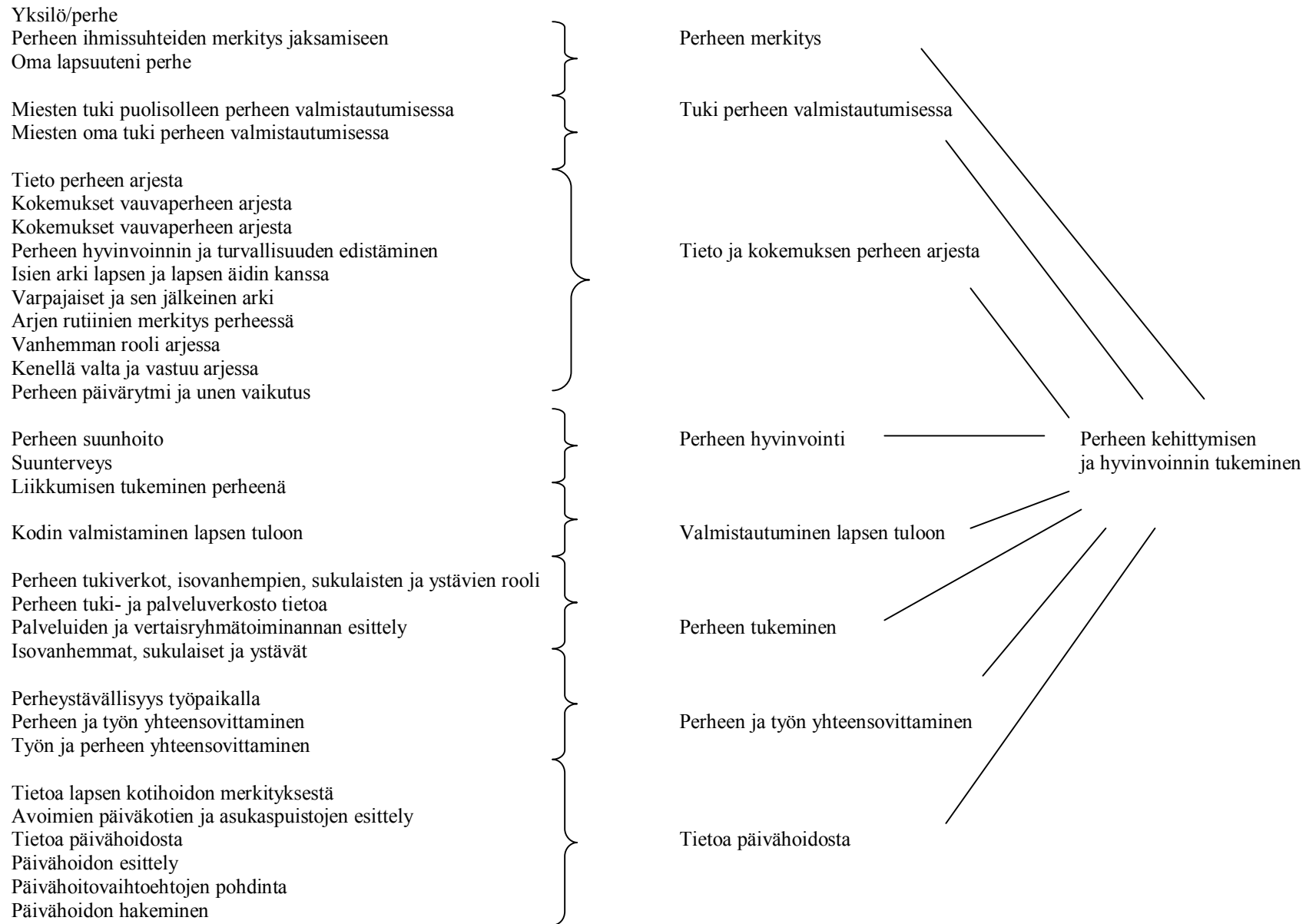
Tietoa vastasyntyneestä

Tietoa vauvanhoidosta

Tieto vauvan hoidosta
 ja kehitymisestä

Tietoa vauvan kehityksestä

Imetys tietous

Toiveiden mukainen aihe
Osallistujien toiveet ja tarpeet
Omat aiheet ja kysymykset

Vaikutusmahdollisuus perhevalmennuksen
aiheisiin

Perhevalmennuksen toteutus

Palaute perhevalmennuksesta
Perhevalmennuksen merkitys
Perhevalmennuksen palaute
Perhevalmennuksen päätös

Perhevalmennuksen kehittäminen

Liite 4:

Isien keskustelujen ja perhevalmennusteemojen yhteneväisyydet

ISIEN TUEN- JA TIEDONTARPEET	PERHEVALMENNUSTEEMAT
Isyyden muodostuminen	
Isyyteen kasvu <ul style="list-style-type: none">- isyyden konkretisoituminen	Vanhemmuuden kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- isyyden todentuminen
Isyyteen kasvu <ul style="list-style-type: none">- isyyden alkaminen- lapsen konkretisoituminen	Vanhemmuuden kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- isyyden kehittyminen
Isyyden kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- kokemukset ja tieto synnytyksestä	Vertaistuen merkitys <ul style="list-style-type: none">- synnytyskokemusten jakaminen Odotukseen ja synnytykseen liittyvä tieto <ul style="list-style-type: none">- synnytykseen liittyvä tieto
Isyyden kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- kokemukset perhevalmennuksesta	Perhevalmennuksen toteutus <ul style="list-style-type: none">- vaikuttamismahdollisuus perhevalmennuksen aiheisiin- perhevalmennuksen kehittäminen
Isyyden kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- isän antaman tuen merkitys	Perheen kehittämisen ja hyvinvoinnin tukeminen <ul style="list-style-type: none">- tuki perheen valmistautumisessa
Vastuullinen vanhemmuus	
Vauvan hyvinvointi <ul style="list-style-type: none">- vauvan hoitoja kehitys	Tieto vauvan hoidosta ja kehityksestä <ul style="list-style-type: none">- tieto vauvan hoidosta- tieto vauvan kehityksestä Perheen kehittämisen ja hyvinvoinnin tukeminen <ul style="list-style-type: none">- perheen hyvinvointi
Perheen muodostuminen	
Perheen kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- parisuhteen ja seksielämän muutokset	Parisuhteen tukeminen <ul style="list-style-type: none">- parisuhteen merkitys ja tukeminen- tietoseksuaalisuudesta
Perheen kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- perheen kasvun aiheuttamat konkreettiset muutokset	Perheen kehittämisen ja hyvinvoinnin tukeminen <ul style="list-style-type: none">- valmistautuminen lapsen tuloon
Perheen kehittyminen <ul style="list-style-type: none">- perheen harrastukset	Perheen kehittämisen ja hyvinvoinnin tukeminen <ul style="list-style-type: none">- perheen hyvinvointi